

VIENYBĖ LIETUVNIKŲ

Literatūros, mokslo ir politikos sanvaitinis laikraštis.

Nr. 40.

Plymouth, Pa., d. 1 Spalnio (October) 1902 m.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

Metas XVII.

ESTABLISHED 1886
The Lithuanian Weekly
„Vienybe Lietuvniku“
Published every Wednesday at Plymouth, Pa.

Executes all kind of Job Printing and translating in all modern languages.

Subscription \$2.00 per year.

All communications must be addressed:
J. J. Pauksztis & Co.
224 EAST MAIN STREET
PLYMOUTH, PA.

UŽDĖTAS 1886 metu
NEDĖLINIS LAIKRASČIUS
„Vienybe Lietuvniku“
išseina kas Sėdėda Plymouth, Pa.

Prenumerata ant metu:
Amerikoje \$2.00
I kitas szalis \$2.50

Prenumerata turi buti isz virszans apmokėta, nes įstatymai draudžia po baueme stundinėti neapmokėta laikrasčij.

Razant apie permainymą adreso, butinal reikla atsilygti ir senąjį adresą. Kas maloni apsipatinti su szitno laikrasčiju, gali gauti, pareikalavęs, du numeriu dovanai.

Reikalaujantiemes knygu katalogą pristunciam dovanai.

Paįteszkojimai: garsinant vieną sykį 50c.
" " du sykii 75c.
" " tris sykii 1.00

Pinagai stuncziai per MONEY ORDER arba registravotose gramotose ant szito antraszo:

J. J. Pauksztis & Co.
224 E. Main st.
Plymouth, Pa.

Boston Shoe Store
26 E. Main st. PLYMOUTH, PA.

Mes katik gavome szviezių pavasarinių czevėryku vyriezku, moteriezku ir vaikų, viel yra Juni jos darbo, parduodame už visai pigę prekę. Tef posęgi czevėrykus dirbame ir ant apstėtevimu. Atak ir pamėgink. o busi užganėdintae.

ADRESAI
CENTRALISZKŲ VIRSZINŲKŲ „TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ“ DPAUGYSTĖS.

Prezidentas — V. Daukszys
1224 S Hancock st. Philadelphia, Pa.

Sekretorius — A. Ilgunas
P. O. Box-758 Canonsburg, Pa.

Kasierius — A. Olszewskis
60 Sub-Sta. Chicago, Ill

Knygius — Dr. J. T. Želviene
1 Church st. Plymouth, Pa.

Neikite pas svetimą, bet pa
V. G. Sava.
„Saloon“ 13 S. Penn. Ave.
WILKES-BARRE, PA.
Puiki degtinė ir alus! kvie-
cziam lietuvius.
Čia gausi pigianėtas laivakortes ir
pigiai nusiję pinigus i visas svieto
dalis.

Garsingas akuszieris
ir Specialistas
moterų ir vaikų ligose,
DR. S. E. FEINBERG,
pagarsėjęs jau nuo 15 metų
musų mieste, nuo 1 Lie-
pos maino savo vietą.
Szimtu—szimtai ligonių atras jo na-
muose, tamtyczia įtaisytoje labora-
torijoje.
437 Adams Ave.
Vine st. kertė,

prieszais vokiszkają bažnyczia, kap
ir visada, tikrą rodą ir pagelbą.
DR. FEINBERG YPATINGAI
.....GYDO.....
Ausų, nosies ir akių ligas,
Vaikų ligas,
Teipgi moterų negales,

ypacz prigulinezias prie akuszeriesos
(gimdyvių negales).
Isztyrinėta akis tiems, kurie reikalauja
akinim (akulioriu).

Galima užtikti jį jo ofise kasdien
nuo 10 val. isz ryto, paskui
nuo 1 iki 3 val. popiet ir nuo
7 val. vakare.

Kas negalėtų pats atsilankyti pas
jį, tegul apraszo savo nedagalėjimus,
o gaus ant jų pėdų tikrą rodą.

Dr. S. E. Feinberg,
437 Adams Ave., Scranton, Pa.
Pas dr. Feinberg'ą yra abu tele-
fonu, kuriais galima pakviesti jį pas
ligonius isz kiekvienos vietos.

Didele krautuve
IR KARČZIAMA
Kas nori gero tavco gauti ir ska-
naus gėrymo ragauti, tegul atsilanko
pas **Joną Žukaucką**
Plymouth, Pa.

Telefonas 369 — 2 S. S.
P. V. Obiecunas,
1118 Carson str. S. S. PITTSBURG, PA.

Pardodu Latvokorte ant visokių linijų ir siun-
cztu pinigus i visas dalis svieto Doviernastie
(pavedimus rasztu) atlikimui reikalų su Masko-
lijos valdzia. Izmainau visokius pinigus ont
amerikoniezku ir t. t. Darau apsergė imus nuo
ugntes (Fire Insurance) ant visokių daiktų. Jeigu
kurį atkeliavusį užlaikytų kastlegarnėje, tegul
szaukiael prie manęs, o az jį iszlinuosiu.
Lietuviai krepkitės pas savo tautietį, o br. ite
užganėdinti.

RECEPTAI.
Koznoi gerai aptiekoje gaus re-
ceptus — t kras gyd. oles. Jeigu tu esi
gera recepta. Mes 1 arduo-
d-me receptus rydyti ni vi-
sokių ligų ir kitokius pare-
szytus geriausiu daktaru
svieto. Paraszuk aiszkiai ti-
kra varda ligos anđlezkoj
arba lotyniszkoj kalboje.
roszta raszuk lietavi ž-
kal: kiek turi metų ligo-
nie, vyras ar moteris? su-
tuom rasztu et-dusk ma-
mis vieną doletį, o apti-
rėei rec. pta. Norėdams
apie ką pastikausti, at-
siuk narę už 2c. dėl
atsakymo.

Adr'suk sziteip:
GLOBE FORMULA CO.
Detroit Mich., U. S. A.

Daugiau kaip
30 metus iszmegetas!
Dr. RICHTERO
wisam swietui zinomas
„ANKER“ (Inkarinis)
PAIN EXPELLER.
yra geriausias gyduole nuo
Rheumatizmo,
Neuralgijos, Sausgelos,
Strenu Skaudejimo ir tt.
ir visokiu Rheumatiszku
skaudejimu.
uz 25c. ir 50c. pas wisus
aptiekorius arba pas
F. Ad. Richter & Co.,
215 Pearl Street,
New York.

Mėsinyczia
Gabrio J. Miliaus,

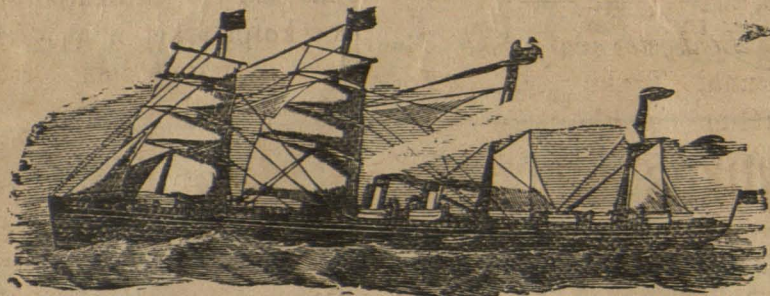
Užlaiko kasdien szviezią mėšą, kiau-
liena, versziena, jautiena, avincziena,
kumpiai szvieži rukiyti, deszrų visokių
galima gauti dideliu pasirinkime.
teiposgi užlaikau mil-
tu, cukriaus, kavos,
arbatos, žuvų, silkių,
surio ir visko kas tikt
yra reikalinga žmogui dėl maisto ir
už p gesę prekę neikaip pas kitus
visi pas **G. J. Miliu,**
220 E. Main Street,
PLYMOUTH, PA.

Teleponas 352 Plymouth.
Daktarka.
Johanna Želviene.
Vienintėle lietuviszka daktarka
gydo visokias ligas. Offisas ir gy-
venimas: ant kampo Centre Ave. ir
Church ulyezių. PLYMOUTH, PA.
Offisas { nu 7 iki 9 ryto,
nu 12 iki 1 po piet,
etidarytas { nu 6 iki 8 vakaro.
Priima i savo namus ant tamtikro
laiko gimdyves (moteris palage) ir su-
teikia joms pagelbą ir gerą prieziurą.

Max Kobre

Litewski i Polski BANK

40 Canal Str.,—142 Division Str., New York
Filija 81 Grand st. Brooklyn, N. Y.

Prieteliai! dudu jums zinia, kad mes pardudam Szifkortes ant visy greicziausy laivy uz pigiausia preke. Esu uzvirtintu agentu ant liniy North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburgo; Red Star Line, Antverpo ir Nitherlands Lines Roterdamo. Siuncziamie pinigus, kurius jusy prieteliai gauna i 15 dieny. Musy kantoroje galite susiznekoti lietuvizskai ir lenkizskai. Ateikite ir persiliudikite, kad mes per 52 metus su koznu apsiejome teisingai. Teiposgi pardudame tikietus ant visy gelezinkeliy Amerikoje ir Europoje.

Duodam zinoti kad mes priimam pinigus i deposite bankos ir mokam po 3 1/2 procentus ant mety. Procenta tik ta mokam nuo 50 doleriy ir viszaus, ale kad buva padeti ne maziau kaip 6 mensesius. Padeti ir iszimiti gali kozna diena nuo 9 ryto iki 2 po pietu, ir nuo 4 iki 8 val. vakare.

Pirmutine lietuvizska karczema Czapliko ir Orlinsko,

117, 119 ir 121 A. str., SO. BOSTON, MASS.
Uzlaikome geriausia alu, degtine ir cigarus, ir teipgi suteikiame draugizska roda visokiuose reikaluose.

LIETUVIZSKAS KRIAUCZIUS Kaz. Miliszauskas

256 E. Market str. Wilkes-Barre, Pa.
Siuva puikiausiai visokius siutus pagal naujausia mada, duoda druta ir gera materija ir uz pige preke. Teipogsiemus ant naujy perdriba. Visi pas savo Tautietj.

EUROPOS DAKTARAI SPECIALISTAI

DR. J. SOUPCOFF

DR. J. COHEN

Tikribe daktarizskam iszitime gal paeikti tik tokia daktaras, kuris ilgesni laika savo gyvenimo perleido ant trinejimu. Musy datirimas gyvoja nuo 15 metu ir didziausioose Europos ligonbucliuose. Esame daktarais, uzvirtintais Berlyno, Wiednians ir Warszavos medicinos akademiju. Turime teipgi paliudijimus isz koznos valetijos szio krašto. O kad gydem tukstantizius zmoniu kaip senam krajui teip ir sziczia su laimingiausia pasekme, tai esam ir dabar pasirengy isz dit kozna liga, kokia gal patikti zmogu. Ka? ar branginat savo givasti? Ar norit but sveikais per vis savo gyvenima? Ar mislinat, kad negerai ligai laukt? O delto nelaukit ilgiaus, bet gidkite pas daktarus, kur supran o jus kalba ir broliszkai prijauzia jusu kentėjimus.

APSILPNYTI VYRAI Jeigu sergate ligom, pascinanczjom nuo iszdykumo arba uszikretimo jeigu jeezkot pagalbos pas daktarus ir jos neradot, taia mes norim pazekeket apie ta. Ligonini iszduosim teisinga kontrakta, kad turetu kuom mus laikit. Kiekvienoi vietoj ligonius atlancome.

Gydome ir iszgydome:

Szaltj, Dusnj, Neuralgia, Plakima szirdies, Pilvo ligas, Reumatizma, Moteriy cilpnibės Nemiga, Paralyziu, Dzlova pradzoj, ir visokias viduriy ligas. Tep-gi Vaiku ligas, Ligas kraujo, inketu, szv. Vito szoki ir t. t. Su didziausiu atzargumu gydome Oda ir Slaptas ligas abiejy licziy. Uzmokestis labai maza. o gyduoles, kurias pats sutaisom ir gabenam isz Europos dovanai.

DR. J. SOUPCOFF & DR. J. COHEN.

OFFICE VALANDOS:

806 Penn Ave.

(PIRMAS AUGSZTAS)
Pittsburg, Pa.

VALANDOS PRIEMIMO: nuo 10 ryte iki 6 vakare
Nedeliomis nuo 10 iki 2

Markell Building.

NUO 9 ISZ RYTO IKI 8 VAKARE

Connellsville, Pa.

142 PITTSBURG STR. COR. APPLE.

Skaityk su atyda!

Pirmas Lietuvizskas **BRAVORAS** Suvienytose Valstijose Sziaurine Amerikos, kuriame iszdirba geriause **ALU PORTERI** ir **ELIU**.

Nes yra daromas isz grynų javy ir geriausy apfiniy, norint ir geriant truputi uzsilinksimi bet galvos neskauda, nes jame nera jokių primaiszytų kvarby ne prozky.

Todelgi perkantieji ir pardavejai (karcziannjkai) visad es reikalaukite Lietuvizsko

alaus: — viena jog yra geriausias alus, o antra teip darydami suszelpsite savo Vientauczius lietuvius.

POLISH--LITHUANIAN BREWING CO.

DANVILLE, PENN. A.

Offices: } 313 Bedford Ave.
Broadway &
South 8-th st.

Geriause gyduole ant sdrutinimo ir atanginimo plauku.

Sulaiko slinkima plauky trumpam laikia vietoj szpuolušiy atauga nauji plaukai; praszalina visoki neezista sistena kaip tai: pleiskanas, dedevines, niezus papucukis ir stabdo galvos skaudėjima. Jeigu uztemijote savo plauky slinkima, umai atsiszaukitia o gazytai pagalba ant sulaikymo trumpam laikia. Kurie vartojo ant savo galvy plyky ir persitikrino, kad uzde plaukai ir paliudyjima duoda i visy "Publika".

[Temykite: kad sziy gyduoliy negalina gaut kitur, tik isz musy firmos iuncziam.]

Norinti gauti visa roda, aprasyk padėjima savo plauky: kokia piezastis yra. Roda ir visas informacijas gausite dykai Adresuokit visad sziteip:

J. M. BRUNDZA, Chemist.
NEW YORK & BROOKLYN.

Paveikslas Dr. V. Kudirkos.

Didumo — 19 coliy plozio, 24 coliy augszezio, ant puikios popieros, su pišsiuntimu 30 ct. Gaunamas „Vienybės“ redakcijoj.

Szitas paveikslas tojo musy ussi-tarnavusio tautiechio privalo rastisi kiekvieno lietuvio namuose kaipo papuoszimas ir atminimas, kad tasai tautietis per visą savo gyvenima trua ant naudos savo tautieczyy ir tēvynės.

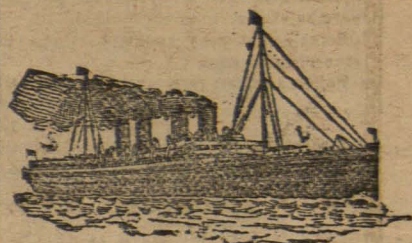
Siuntejei!

sviesto, suro, kiausziuny ir kitų tavory, bus linksmi iszgirsti apie nauje freight ejiama Lackawannos gelezinkelio ant sziy mety, specializskai einantis greitai i New Yorka, Newarka ir tt. kurs sutinka patarnavima del siunteju ir gantoju.

Karai su ledis isz East Owego, siekenti ta miesta Syracuse, Utica division to Scranton, Newark ir Pier 41, New York City.

Szias ejiimas prasidejo 23 May ir eina kas utarnikas ir ketvergask zna nedele, ateinantis i rytinius miestus seredos petyzies rytais.

Specializskas laikis paskirtas, del siuntioejimo ir koznas agentas priduos reikalaujantiems visas informacijas.

Telephonas 26-5 So Boston

F. J. & K. Mockevicz,
145 Dorchester Ave.

SO. BOSTON, MAES.

Parduodu laivakortes ant visoty liniy ir siuncziy pinigus i visas dalis svieto Doviernastis (pavedimas resztu) atlikimui reikalų su Maskolijos valdzia. Iszmainu visokius pinigus ant amerikonzsky ir t. t. Darau apsergejimus nuo ugnies (Fire Insurance) ant visokiy daiktų. Jeigu kurj ateliavusj uzleiktyt kastlegarnde, tegal szaukia i prie manes, o az jį iszlinozozim.

Lietuviai kreipkites pas savo tautietj, o busite uzganedinti.

„Vienybės“ redakcija telephonas (PEOPLE'S telephone) 7145.

PERŽVALGA.

— Lenkiszkoji Socijalistų Partija (Lenkijoje), ant szesztojo Seimo, atlikto birzelyje szių metų, nutarė iszleidinėti laikraštį „Walka“ (Kova), kaip partijos organą Lietuvoje.

— Berne, Szveicarijoje, yra įsikurus nuo dvejeta metų „Lenkiskai—lietuviszkai — ukrajiniszka skaitinyezia“, kuri renka knygas ir laikraszczius savo sanariams pasinaudotų; pagal 1901 m. atskaitą, skaitinyezia gaudavo visus lietuviszkus laikraszczius, iszskyrus „Tėvynę“ ir „Žvaigždę“; isz viso laikraszczių ateidavo 55, o knygų prisirinko 252 tomiai.

— Augsztesnėji Karaliaucziaus valdžia iszleido padavadyjimius, paremtus ant kultaus (apszvietimo) ministro nurodymų ir palytinczius „baudimą“ vaikų žemesnėse mokslavietėse. Ministras liepia saugotis baidus vaikus už neuztektiną mokėjimą vokiszkos kalbos, ypacz tokius vaikus, kurių prigimta kalba ne vokiszka; toliaus, jei kudikis nesileistų plakti savę, tai nereik jį tuojau už tai bausti, bet pridera isztirti, ar kudikyje yra prigimta plėgos baimė, ar tik „kietsprandumas“; pagal tai, reikia bausti arba ne; cziapat ministras nurodo, kad pavojinga yra vaikams per rankas plakti. — Jei szitie padavadyjimiai tikrai įvyks, tai lietuvaicziai nekės daugiaus plėgų nuo vokiszkių szulmistrų už nemokėjimą svetimos vokiszkos kalbos. Ir nevalia bus ponams szulmistrams plakti per rankas — jie musz per galvą ar kiteip. Tai, mat, vadinasi vokiszka kultura.

— Social—demokratų partija pastatė Prusų Lietuvoje du savo kandidatu ant pasiuntinių į ciesorystės seimą: p. Hofer, dvarponį isz Skaisgirių Pilkainės pav., ir p. Braun isz

Karaliaucziaus; abudu jie vokiecziai.

Isz Lietuvos.

Vaisiai mūsų mokyklų. Stakliszkės (Trakų pav.). Mūsų valstijinė mokykla, nors pamažu, bet vis platina tarp savo mokintinių „obruseniją“. Tiesa, szirdis mūsų tautos — tai kieta uola jos sėklai ir retas atsitikimas, kad prisimtum, bet vistik, nelaimė — kartais prisiiama. Nesinori apie tai nerasyti, bet pamokinimui ir persergėjimui kitų reikia parasyti. Mokintiniai isz „mylistos“ savo mokintojo gauna į namus paskaityti „apsiszvietimui“ (greicziaus apaklinimui!) įvairias gudiszkas knygpalaikes, kurios daro ant vaikų labai negeistiną mums įtekumą. Vienas vaikas—mokinintis (vardo neminėsiu) gavo pasiskaitymui gudiszką, knygą apraszanczią gudizkus stacziatikų „stebuklingus“ abrozus. Tarp kitko raszoma joje melganga istorija, buk pavelslas mūsų Motinos szv. Auszros Vartų (Vilniuje), buvęs senovėje pravoslaunų, o katalikai tiktai aną užgrobę ir prisisavinę(!), todėl anas ir dartės esąs pravoslaunų!... Tokiu budu melagyczių ir iszmislų vaikas prisiskaitęs, jau teip dvasioj savo sugudėjo, jog net kitiems savo draugams—piemenims pasakoja, buk lygu esą, ar katalikiszkas ar pravoslaunas abrozus, buk jie turį vienodą szventumą ir lygi garbė jiems priguli....

Be to tas vaikas iszmokęs yra mokykloj visokių gudiszkių dainuszkų ir tautina per dienas tėvo troboje „Bože caria chrani“ (Dieve, carą sergėk); plėszia gerklę kaip tik gali, mat — „ponas uciztelius“ tą giesmę mylįs ir giriąs, liepdamas mokykloj giedoti!...

Tai matote, broliai, kokios pasekmės, koki vaisiai mokinimos gudiszkose mokyklose,

kurios teisingai gavo vardą „obrusenijos“ ir paleistuvystės urvų.

Gerulis.

(Isz „Ukininko“)

Lenkystės svaigulys. Pivaszunai (Trakų pav.). Po iszkėlimo isz Pivaszunų kunigo Czudovskio, lenko, gavo pivaszuniecziai kleboną kun. Kri paitį, lietuvi. Jis, pamatęs, kad didesnė pusė avinyezios kalba lietuviszkai, užsakė ant ant sakyklos bažnyczioj, kad sakys kas szventė ir nedėdienis po du pamokslu: lenkiszką ir lietuviszką (pirma budavo tik lenkiszkas). Ir teip padarė. Bet lietuviams pivaszuniecziams nepatiko lietuviszki pamokslai. Sztai vieton padėkavoti klebonui, kad jis pasirupino apie jų tiesas, siunczia jie kelis vyrus—pasiuntinius į kleboniją praszytų, kad kunigas... lietuviszkių pamokslų daugiaus nebesakytų, nes jie visi galį suprasti lenkiszka!

O, paikiai! reikėjo praszyt klebono, kad jis lenkiszka vis nesakytų, nes ir lenkai supranta lietuviszkai! Po tokio meldimo klebonas ir liovėsi sakęs lietuviszkai. Kada gi, pivaszuniecziai—lietuviai, susi prasiit, kad ne lietuviystė reikia naikinti lietuviszkose bažnycziose, kur melstis susirenka lietuviai!

Gerulis.

(Isz „Naujienos“)

Panemunėlis (Zarasų pav.). Blogos žinios pas mus: keletas vyrų taps izvartyti į Maskoliją už pasiprieszinimą valdžios uzmanymams dalyke sumaskolinimo vaikų, einanczių į mokyklą. Kas skaitė „Tėvynės Sargą“ praėjusių metų, tai turėjo patėmyti, kad beveik kožname numeryje buvo raszyta apie tą valsezionių bylą su mokintoju Kreiniu. Daug ezia neraszysiu, tik primėsiu, kad valdžia, nujausdama, jog mūsų apielinkėj yra keletas vyrų ir moterų, kurie skaito

lietuviszkas knygas ir laikraszczius, atsiuntė isz slaptos policijos sznipą—mokintoją Kreinį dėl geresnio suvuostinėjimo kas ezia yra. Kaipogi tas maskolpalaikis ir emė varyti savo apasztalavimą, pradėjus nuo to, kad vakarais vaikszziodavo palangėmis ir klausydavo, be ne mokina kur kas slaptai vaikus ir kas ką sneka arba skaito, labiausiai subatvakariais ir szventadieniais, o baigiant ant to, kad vaikus ir atvirai ir slaptai emėsi demoralizuoti ir, zinoma, apmaskolinti ir apipravoslavinti. Varu privertė, kad kiekvienas vaikas, einantis į mokyklą, pasisudintų raudonus burliokiszkus marszkinius, užgynė vaikams lietuviszkai kalbėti tarp savęs, net ir poterius, kunigui atėjus į mokyklą. Vaikų tėvai, matydami tai, vis dar tylėjo, nors vaikai namieje skusdavos, kad mokintojas anuos musza už neklausymą ir vartojimą lietuviszkos kalbos. Galiausiai supykęs mokintojas nutraukė vienam nuo kaklo szkaplierį, numetęs sumyniojo, o vaikui dantį iszmuszė. Tas vaikas buvo nebemažas, iszbėgo isz mokyklos ir emė szaukti gvolto. Vyrai, buvusieje valsecziuje, atėjo į mokyklą ir smagiai susibarė su mokintoju, kurs paskui davė skundą į direkciją ant tų vyrų ir kunigo Dogelio. Valseczionys, kurių vaikai buvo ir gi skundėsi direkcijai, bet isz tų nieko negavę, davė telegramą gubernatoriui, reikalaudami kito mokintojo, o vaikus isz mokyklos atsiėmė. Kun. Dogelis, matydamas, kad ezia jau nebus gerumo, praszė nuo vyskupo perkėlimo ir iszvažiavo į Tirkszlius, pasakydams ant atsiveikinimo vaikams puikų pamokslą, kad turėtūsi savo kalbos ir tikybos. Po to prasiėdėjo ilgi tyrinėjimai, kurie traukėsi per žiemą. Visaip valdžia, ir geruoju ir piktuoju, vertė vaikus, kad eitų į mo-

kyklą, bet tėvai neleido ir gana. Ant galo, tas mokiniojas tapo izskeltas ir ant jo vietos pribuvo kitas. Vaikai pradėjo eiti į mokyklą ir viskas pasibaigė. Tik sztai, kaip per Sekmines kun. Szereiva izskėikė visus „bedievius“ ir jų izsnaikinimui pasikvietė savį talką žandarus, ėmė ir atgijo jau beveik užgijusi žaisda apie sukijimą valszionių priesz valdžią, buvusį dar prie mokinio Kreinio. Bėgyje-gi szzių trijų mėnesių, žandarai trankėsi po Panemunėlį ir rinko žinias su pagelba k. Szereivos apie „bedievius“. Bet ant nelaimės k. Szereiva į prapulti stumė visai nekaltus žmones. Dabar parėjo žinia apie bausmes sziems žmonėms: Janieszkių Czypui, Žilių Czypui, Beržonių Mikszui, Maszkenų Sakui, Szetekszių Mažeikiui, Laukupėnų Bulavui ir Kastų Strumskiui, — tiems visiems po metus izstrėmimo į Maskoliją, o kunigui Dogeliui dveji metai į kliosztorių. Ir keleto virszuj minėtų žmonių vaikai buvo mokykloje, o kiti tiesiai už agitaciją liekasi nubausti. Dabar klausymas, kas pakėlė tą visą lermą? O-gi kun. Szereiva. Kiek dabar liks moterų verkianzių su mažais vaikėliais! Kiek pragaiszties ukėje! O mieli vienžemiečiai! Keliaukit į Meszkoriją, tegul jums buna kelias saldas ir sziaurinis vėjas neasztrus! Tegul ant tėvyniszkos dirvos, aplietos jusų kruvinoms aszaroms, auga ir bujoja jusų vaikeliai, kurie užaugę gal taps didvyriais ir atkerszys skriaudikams už skriaudas, nukentėtas jų tėvelių! Jus geri buvot ir tykus žmonelės; izs izstrėmimo kaip pagrįszit, dar busit geresni, dar aiszkiaus matysit „malonę“ valdžios ir „rupesni“ dvasiszko tėvelio apie jusų kailį!...

Kregždunaitis.

Senapilė, Suvalkų gub. Be-

silankant po yvairias Lietuvos vietas, teko man patėmyti keletą atsitikimų, kuriuos nors trumpai apraszysiu.

Keliaujant plentu nuo Butkos (Dembova Buda) ant Vėverių pradzioj liepos 1902 metų, — žiuriu: atjuoduoja žmonių pulkelis, lydėdami numirėlį — koki pruselį — ant Skriaudzių kapinių. Nelaimė jiems davė susitikti su kitu bureliu jau užsigėrusių katalikų, kurie izsvaikė „prusus“, o velionį izsėmė izs grabo, nuneszė į miezius ir pasodinę į bruko lasdą į numirėlio rankas....

Skaudu buvo matyti tą nežmoniszką pasielgimą ir gaila buvo tų aklų žmonių, kurie, patys paniekindami Kristaus mokslą, vis klausinėja, ar Amerikoje ne pagonija, ar užlaiko szventes ir pasninkus....

Ne tiek jau dyvyjausi tokiam žmonių aklumui, izsgirdę Senapilėje, per Szv. Onos atlaidus, kun. Katiliaus pamokslą. Kun. Katilius, pradėjęs nuo apasztalystės, nubaigė ant amerikiezių: keikė juos ir dargavojo, vadindamas Ameriką „pasmirusia“; girdi, pabuvę Amerikoje, kada sugrįžta į Lietuvą, neužlaiko nė pasninkų, nė bažnyczios prisakymų; Dievas, esą, koroja tuos tėvus, kurie turi izsleidę vaikus į Ameriką; matote, girdi, koki Lietuvoje lietus — tai vis nuo tos pasmirdusios Amerikos pareina tie debesys....

Veiverių klebonijoje buvo toks atsitikimas. Viena žmona, prastai apsirengusi, atėjo ir praszė izsduoti jai mirusio vyro metrikus. Padarė praszytus izsraszus izs metrikų ir pareikalavo 5 kap.; žmonos turėta ti 4 kap., todėl ji negavo metrikų, iki neužtatė už pritrukusią kapeiką skepetą nuo galvos. Žmona su metrikais, bet be skepetos izsėjo ant plento ir apsiverkus stovi; į tą tarpą važiuoja žmogelis su malkomis; matydamas mote-

riszkę verkiant, paklausė priežasties; izsgirdęs apie tą kapeiką, patraukė pecziais ir įteikė žmonai dvi kapeikas. Moteriszkę izsvadavo savo skepetą. „Vienybės“ skaitytojas.

Isz Prusų Lietuvos.

Tilžeje, 11 d. rugsėjo 1902 m.

Prusų mokslo ministeris neseniai izsleido padavadyjimą mokiniojams pradinių izskalų, kad minau kudikius, svetimu liežuviu kalbanczius, nebaustų dėlto, kad vokiszškai neizmano. Tai gers paliepinas. Gal mokiniojai dabar patys mokszis lietuviszkai, matydami, kad per pliegą toliaus jau nebegalės nelaimingiems lietuvių kudikiams vokiszką kalbą įkaladinti.

Algos gauna mokiniojai Prusuose izs pradzios 900 markių ir gyvenimą; szialga auga pamažu iki 1800 markių.

Vokiezių izskalose dar vis kasmet 2 d. rugsėjo szvencziama atminties szventė dėl pergalėjimo Prancuzų ir sugavimmo jų cieszoriaus Napoleono prie Sedano 1870 m. Tad ir lietuviszki kudikiai tur dainuoti: „Die Wacht am Rhein“ (Sargtis prie Reino upės).

Szi vasara buvo labai lytvinga. Tuli laukininkai savo rugius drėgnus į skunes įvezė. Grudai liko minkszti. Tai dabar juos bravaruose dziovinna, idant butų galima juos malti. Kitiems javams pasitiko giedrus oras. Dar yra szmotai avių ir žirnių nekirstų. Rugius pradeda vėl sėti.

Dabar mėsa Prusuose nesvietiszškai pabrango. Darbininkai miestuose retai teįstengia mėsos nusipirkti. Visi, izsimant laukininkus (agrarus), szankia ir dejuoja dėl brangumo mėsos ir leidžia szimtais praszymus, kad atidarytų rubezių link Rusų, dėl įgabėnimo nors kiaulių. Bet minis tras, važiuodamas keliu agrarų, atsiliepia, kad dėl limpan-

zių ligų ant galvijų negalima rubezių valnai atverti. Jautiena mėsa prekiuoja 60 markių už centnerį. Nežinia, kas izs to galiaus rasis.

Emigrantų keliavimas į Ameriką, sako, mažinasi. Per Tilžę liubija kasdien arti 30 emigrantų izskeliauti, tankiai ir menkiaus.

Prusų Lietuvoje dar yra užsilaikę briedzių, senovės medinių (girinių) galvijų. Jų randi apszčiai miszke Ibenhorst prie Rusnės miestelio tarp Nemuno szakų. Tas miszkas, budamas karaliszku locnascziu, yra aptvertas vieline tvora, kad briedžiai neizsbėgtų ant laukų ir nebutų žmonių nubengiami. Tacziau tulą kartą izsbėga. Jų tų yra apie 100. Pavasariais jų daug nužuva, kada ledas yra nestiprus. Briedis tankiai vaikszcziuoja per upes ir įluždamas galą gauna. Briedzių randama teip jau miszke ant kapų prie Rasitės.

Lietuviai Prusuose, budami dievuoti žmonės, daug pinigų dovanoja draugystėms, izsziunczianczioms misijonierius į pagonų žemes dėl praplatinimo krikszczionystės. Apie 10 tukstanczių markių kasmet tam dalykui izs Lietuvos izsgabenama. Ypacz daug pinigų tam dalykui surenka lietuviszki nelegaliszki pastoriai. Szituos žmonės daugiaus myli ir guodoja už tikrus kunigus, turbūt dėlto, kad kunigai vokiečiai ir nedaug rupinas apie savo aveles, nė jų kalbos gerai nemoka, o anie yra tautiečiai, izs žmonių pasikelę. Viens szzitų „sakytojų“ — teip juos žmonės vadina, nes Dievo žodį apsako, — surinko szįmet 3100 markių ant praplatinimo krikszczionystės. Jo vardas Kibelka. — Ant tautiszkių dalykų Prusai, regis, nė skatiko netur. Nieks negelbsti kokiam-nors vargingam lietuviu kudikiui, kad galėtų izsimokinti į mokiniojus, kurių prie

musų didė stoka yra. Kas juos pabudys?

Ypatiskus budus randi Priekulės parapijoje, Klaipėdos apygardėje. Tę mergos ir moters dėvi juodus rubus. Senybiniai margiejie yra at- mesti, mat yra griekas margus ir ypacz raudonus rubus dėvė ti. Mergos prie szliubo nedėvi vainikus, o tik nuoga galva tesirodo. Prasiradelės mar- czios tur skepetą ant galvos risztis ir teip vencziavą priimti.

Kunigas Pipirs Klaipėdoje iszleido naują lietuviszką gra- matiką dėl vokieczių. *Ichius.*

Didysis straikas.

„Saulė neszvieczia Pennsylvanijoje, nuo kada uzleido czia miliciją” — kalbasi žmonės. Tas isztiesų reiszkia tikrą pa- dėjimą straiko apyrbėje. Szta prasidėjo jau dvideszimts pir- moji straiko sąvaitė, o permai- nos dar nematy.

Kompanijos isztempė visas savo pajiegas, idant galėtų pradėti darbą; tyczia suvarė 3000 milicijos, kad po jos prie- danga skebai be baimės galė- tų dirbti. Tacziaus paskutinė- se dienose skebų skaitlius, vie- ton didintis, sumažėjo, nes daugiur jie szimtais pametė darbą. Kompanijos, vienog, vieszai meluoja, buk darbai einą gerai. Szta paimsime ka- syklę Bliss ties Nanticoke. Prie pilno darbo tę budavo 697 žmonės, o superintendentas aną nedėlią gyrėsi reporteriui, buk tę dirbą 150 žmonių ir kasyk- lė varo anglį kasdien. Tuotar- pu yra žinios, jog kasyklėje Bliss laike straiko nedirbo daugiau per 80 skebų ir isz- lioduodavo po 3-4 karus; bet pamaži skebų skaitlius suma- žėjo ir dabar jų bus likę tik koki 30; per visą pereitą nedė- lių iszvarė tik 4 karus. Teisy- bė, idant apmonytų žmones, bosas daro sziteip: nustumtus ant gelezinkelio pilnus karus parstumia naktį atgal prie ka-

syklės, o isz ryto vėl stumia į savo vietą, kad iszrodytų, lyg tai naujai prikrauti karai. To- kiu budu boseliai monyja žmo- nėms akis.

Milicija turi kitą — svar- besnę — užduotį: sukelti su- miszimą tarp straikuojančių ir paskui gaudyti „maisztininkus”; tik ji nesusilauks to. O milicija nieko nesigaili, kad suerzintų žmones: ana, New Philadelphijoj jojo raitelių pulkelis ir viens isz saldotų tyczia užjojo ant moteriszkės, stovėjusios ant szalitakio ir laikiusios ant rankų kudikį; vaikas nupuolė ant žemės ir sunkiai susimuszė, o moterisz- kę arklys sutrampė kanopomis. Ir nedyvai: pulkų vado- vais yra patys kasyklių savi- ninkai — Luzernes pav. pul- kauninkas C. Bow Dougherty, o Lackawannos pav. pulkau- ninkas Watres.

Vienog, ir visuomenė pra- deda rustauti; girdėti daugelis balsų isz visų pusių, kad mili- cija atliktų tikrąją savo užduo- tį: apimtų kasyklės vardan tautos ir leistų jose dirbti po valdzios prieziura prie norma- lizskų sąlygų; o „Dievo aka- monai” tegul lauktų teisingo pelno isz tautos rankų.

Szitas straikas atneszė tą naudą, kad pakėlė tulus svar- bius klausymus, apie kuriuos pirmiaus didmena nė nesapna- vo. Vien jau isz tos pusės strai- kas iszeis ant gero dirbanczių žmonijai.

Ant naudos straikieriams.

New Britain, Conn. Lietuvių brolių citzens klubas, \$10,—

P. Lesevyczia ir M.

Petruszkevyczia surinko nuo pavienių ypatų \$34,80

Chicago Ill.

K. Rutkaucko suriokta —,55

Baltimore, Md.

D.L.K. Keistuczio dr. \$25,—

Pagal 39 lum. \$328,20

Viso \$398,55

Isz pasalu.

Kasyklių karaliukai bandė visaip apgalėti uniją: ir su skebais, ir su szerifo deputatais, ir su vilionėmis ir pagundomis, ant galo su milicija ir su kul- komis. Darbininkai tą viską atlaikė ir stovi teip stipriai, kaip stovėjo paczioj pradzioje. Todėl kompanijos griebėsi, turbūt, paskutinio galo: kapi- talistai bando papirkti straiko vadovus, kad jie suardyty dar- bininkų vienybę.

Prezidentas I distrikto, T. D. Nichols, vieszai apskelbė szitokį praneszimą, kurį atkar- tojame lietuviszkai žodis į žo- dj:

„Scranton, Pa. Septem. 26, 1902. Distrikto N 1 suvieny- tiems kalnakasiams. Pasveiki- nimas!

„Brangus broliai! Asz ga- vau patirti nekuriuos dalykus, tokius svarbius darbininkams, jog skubinu pagarsinti, idant visi jus zinotumėte apie tai.

„Kompanijos sako, kad jos visai nesirupina privilioti dar- bininkus grįžti darban, o, gir- di, kurie grįžta, tai isz liuso savo noro; tuotarpu kapitalis- tai ne vien szejp gundo darbi- ninkus per savo agentus grįžti darban, bet nusizemino iktol, jog stengiasi papirkti unijos sąnarius ir tai tuos, kurie turi organizacijoje geresnį vardą ir platesnę įtekme, idant su jų pagelba straikieriai grįžtų dar- ban.

„Michael Grimes, buvęs pir- miaus foreman'u yvairiose ka- syklėse szitos apyrbės, isztaisė dabar offisą Scranton'e, svetai- nėje Valley, ir yra agentu vie- nos ar keleto kompanijų; jis siulo kyszius (gniauztinius) ne kuriems vietiniems unijos per- dėtiniams, kad jie savo įtekme suardyty straiką.

„Tasai Grimes siulė sziteip: vietinių kuopų (locals) prezi- dentams duos kiekvienam po pustreczio tukstanczio dolerių (\$2,500), jei jie prikaltys de-

szimtį savo kuopos žmonių įneszti rezoliuciją, jog kuopa (local) nori grįžti dirbt, ir tą rezoliuciją kuopa priims.

„Dviem isz tos deszimties sąnarių bus iszmokėta po pen- kis szimtus dol. (\$500), o liku- siems asztuoniems po szimtą dol. (\$100).

„Viską, kas virszuj iszgul- dyta, iszpažino man žmogus, kuris reikale patvirtis tai priesz sudą po prisieka. Su broliszka meile, T.D. Nichols, presiden- tas. John T. Dempsey, sekre- torius”.

Matome dabar, koks baisus yra kapitalistų pasalumas: kur- nė prievarta, nė apgavyste ne- gali įgriebti darbininkų unijos, tę jie skambina Iskarijoto si- dabriniais, tikėdamiesi atrasti tarp straikierių Judoszius, ku- rie parduos savo brolius.

Ta viltis pasirodė tuszczia: darbininkai dar tvircziaus glaudziasi į kruvą.

Žmogus—žveris.

Nanticoke, Pa., gyveno ra- mus ir tykus žmogus, lenkas Józef Gołan, kurs dirbdavo kasyklėse, prigulėjo į uniją, o nuo 12 geguzio drauge su ki- tais laikė straiką; nė į jokius ermyderius jis nesikiszdavo. Pereitą nedėdienį, 28 rugsėjo, tarp 4 ir 5 val. popiet, Gołan ramiai sav grįžo isz girios, ve- sdamas už rankos maziukę sa- vo dukteraitę.

Ant gatvės stovėjo airis Ja- mes Sweeney, skebsas, kurs į uniją nepriguli ir dirba ka- sykleje Bliss, D., L. & W. kompanijos. Praeinant Go- łan'ui, Sweeney riktelėjo: „da- bar asz tavę gavau!” ir iszsi- traukęs revolverį, szovė Goła- n'ui į strėnas, nuo penkių pė- dų atstumo.

Gołan suszuko: „mano Die- ve, asz perzautas!” ir parkri- to ant žemės; mazutė jo mer- gaitė bėgiojo aplink jį, rėkda- ma ir kilnodama tėvo galvą, lyg norėdama apginti nuo pa-

siutėlio.

Tąsyk tam daigte nebuvo žmonių; tik penketas vaikų iš arti matė tą atsitikimą ir pora vyrų — vokiečių ir lenkas — pribėgo, norėdami sugauti žmogžudį. Bet Sweeney gąsdino juos revolveriu, o kada susirinko daugiau žmonių, jis rėkavo: „eikit szen! asz jus visus perszausiu“. Ant galo, atėjus policija suėmė tą žvėrį ir nuvedė į kalėjimą.

Nelaimingąjį Gołan'ą parneszė į jo namus, o apie pusiaunaktį nuvezė į ligonbutį, kur jis ir numirė 5 val. ryto. Velionis turėjo 42 metus amžiaus, paliko paciją ir penketą mažų kudikių, iš kurių janiausiam dar nėra metų.

Perskaitęs tokį atsitikimą, skaitytojas paklaus: kas pavertė tą žmogų į žvėrį? Keno kaltė tame?

Czia ne kas kita, kaip nelėmtoji kapitalizmo įtekmė, kuri isztvirkina žmogaus dorą, nužemina jausmus ir iš žmogaus padaro aklą dolerio vergutį. Szitas atsitikimas aiskiaiai apie tai liudyja.

Pirm kelto dienų, tam paciziam Nanticoke, keturios kareivių kompanijos užėjo ant kruvutės susirinkusių straikierių; milicijos vadovas, daktaras McKee iš Plymoutho (jis yra pulkauninko pagelbininku 9 pulke), liepė padaryti pas tuos žmones krata; ginklų pas nieką nerado, o radę pas vieną žmogelį paprastą bill'ę, nugabeno į kalėjimą ir žada jam didelę bausmę. Tuotarpu kompanijų samdininkai ir skebsai vaikszezioja, apkarstyti visokiais ginklais, — ir jiems valia. James Sweeney, kaip skebas, galėjo neszioti revolverį; o jei nesziuoja revolverį, taireikia szaudyti, ypacz kompanijų priesziininkus — straikierius, kuriuos, jug, ir milicija szauo.

Ir szovė... į pirmą žmogų, kuris pasisuko. Sudas jį iš teisįs, nes žmogžudis — skebas

ir airis, o užmusztasis — straikierys ir polenderis. Kapitalistų-gi laikraszeziai iš karto begėdiszkai meluoja, kad ant Sweeney užpuolė straikierių minia, taikėsi užmuszti jį ir jis besigindamas paleido szuvi, kuris netyczia pataikė Gołan'ui į strėnas: girdi, Gołan buvęs tarp užpuolikų. (Žiur. „Wilkes-Barre Record“, „Philadelphia Press“ ir „Philadelphia North American“ nuo 29 die nos Sept.). —

John Mitchell.

Trumpa biografija.

Sziądien nėra Amerikoje, o ir platesniam sviete, žmogaus, ant kurio lupų nebutų pastovėjus pravardė „Mitchell“. Ir nedvyvai: tas vyras stovi prysazyje suorganizuoto darbo, apszaukusio kovą suorganizuotam kapitalui. Toji kova tesiasi jau penktas mėnesis ir Mitchell, kaipo darbininkų vadovas, parodė savę iš geriausios pusės. Kada kapitalistų apszaltai, ginczuose su Mitchell'iu, pastatė savę ant juoko (prezidentas G. F. Baer, pasigyres, kad kasykles davė Dievas jam ir jo draugams), — prezidentas Mitchell įgijo išminigu savo pasielgimu visos szalies simpatijas.

Kas-gi toks unijos prezidentas Mitchell? Daugumas, nežinodami, pasakoja, kad jis niekad kasyklėse nedirbęs, to darbo nepažįstas, buvęs advokatu (lawyer'iu) ir t.t. Tame nėra nė trupuzio teisybės: Mitchell pradėjo dirbti kasyklėse nuo 13 metų amžiaus ir dirbo visą laiką, iki darbininkai neiszrinko jo į augsztesnius unijos perdėtinius; tada tik Mitchell turėjo palikti prastą darbą kasyklėse ir užsiimti unijos reikalais.

Sztai trumpas apsakymas J. Mitchell'io gyvenimo.

John Mitchell yra gimęs 4 vasario 1869 m. mieste Spring Valley, Ill., iš tėvų — airių;

jo motina numirė 1871 m., o tėvas 1875 m., teip jog Mitchell iš mažų dienų liko naszlaicziu. Paugėjęs vaikszeziojo į mokslainę, o 10 metuos amžiaus pradėjo dirbti ant ukės dėl duonos; pasiekęs 13 metų amžiaus, vaikas pradėjo dirbti kasyklėje Braidwood, o paskui Braceville; 16 metuos amžiaus jis prisiraszė prie darbininkų unijos „Darbo ricierių“ (Knights of Labor). Besilankydamas ant susirinkimų, jis atydziai tēmydavo visus klausymus ir jau nuo tada pradėjo mokintis užstoti darbininkų reikalus.

Turėdamas 17 metų, Mitchell perėjo vakarines szalis Colorado, New Mexico ir kitas, visur dirbdama; la yklėse; sugrįžęs į Spring Valley, vėl dirbo prie anglies ir vos pasiekęs 21 metus amžiaus, buvo iszrinktas vietinės kuopos prezidentu.

Nuo 1891 iki 1895 m. organizavosi minksztosios anglies darbininkai; Mitchell buvo vienu iš veikiausių organizatorių; tuo laiku Mitchell stengėsi iš knygų ir rasztų pažinti visas darbo puses ir darbininkų klausymą. Mitchell'ui, kaipo beturzeiui-naszlaicziui, negalima buvo iszeiti mokslus kokioje mokslavietėje, jis tobulinosi pats per savę iš knygų ir sziądien yra pasiekęs augsztą iszsiplėtojimo laipsnį.

Jis pasirodė geru kalbėtoju ir puikiu organizatorium; dėlto 1896 m. jį unija iszrinko į legislaturas komitetą. Metais vėliaus Mitchell'į iszrinko į „Executive Board of the U.M. W. of A.“; o kada buvo apszauktas straikas, jį pastatė nacionaliszku organizatorium; 1898 m. Mitchell'į paskyrė užvaduotoju unijos prezidento į vietą atsisakiusio nuo prezidentystės; tuose pat metuose Mitchell'į iszrinko ketvirtuoju vice-prezidentu didžiausios unijos „American Federation of Labor“, o se-

kancziuos metuos vėl iszrinko antruoju vice-prezidentu, ko kiu jis ir dabar yra.

Ant kalnakasių konvencijos Pittsburg'e, Pa., sausyje 1900 m., Mitchell'į iszrinko prezidentu Suvierytų kalnakasių Amerikoje; 1901 ir 1902 m. jį iszrinko iš naujo ir dabar jis pildo treczią tarnystę.

Prezidentas Mitchell turi dabar 33 metus amžiaus; yra vedęs paciją (23 birželio 1892 m.), turi ketvertą vaikų; gyvena Spring Valley, Ill., gana prastai, kaip vidutinai pasiturintis mainierys; kaip jo pati sako, Mitchell nė neragauja stiprių gėrymų.

Dabar prezidentas Mitchell turi gyventi Wilkes-Barre, Pa., svetainėje; czia jis apkrautas tokia daugybe darbo, jog kiti stebisi, kaip jis gali atlikti viską. Laiszkus nesza kasdien maiszais, visokių laikraszezių ateina szimtai; reporterių ir szejp norinczių pasikalbėti pilnas kambarys; telefonas beveik neliauja skambines teip dieną, kaip ir naktį. Vienog, Mitchell pataiko viską atlikti.

Kurie pažįsta Mitchell'į, giria jį, kaipo iszmintingą, mandagų, lipsznų ir szvelnų žmogų. Laikraszezio „The Indianapolis News“ reporteris sako: „pažinus Mitchell'į, reikia jį pamylėti ir garbinti“.

Atmink Lattimer!

Rugsėjo mėnesyje, 10 dieną, sukako penkeri metai nuo tos dienos, kada įdukęs kapitalizmas kraujo srovėmis stengėsi užzymėti savo ponystę ant darbininkų luomos.

Tą dieną apvaikszeziojo pulkas lietuvių, lenkų ir slovąkų tēpat, ant kankintinių kapienių; szventę įtaisė socialistų partijos agitatoriai: J. A. Borowski (laikraszezio „Robotnik“ redaktorius), J. M. Barnes, kandidatas ant gubernatoriaus pagelbininko, ir kiti. Susirinko ant Lattimer'o

kapinių apie 700 lietuvių, lenkų ir slovakų. Ta didelė žmonių minia iszkilmingam rimtume, nusiėmę kepures ir iszkėlę deszines į augsztį, tartum prisiekdami, iszklausė, atkartodami, anksciaus sutaisytus nutarimus, kurie skamba sziteip:

„Mes, kasyklių darbininkai, susirinkę 10 rugsėjo 1902 m., kaip dieną penkmečio atminimo mūsų brolių, nugalabintų 10 rugsėjo 1897 m. isz terionų rankos, iszreiszkiamė giliausią mūsų paniekinimą ir papeikimą kapitalistams žudytojams, kurie ir szįdien dar laisto beginklio darbininko kraują. Apvaikszeziiodami szįdien tą liudną atminimą žuvusių mūsų brolių, czia ant jų kapo, isz szirdies gilumos keliame balsus: Garbė jų atmincziai! Garbė jų atmincziai! Garbė jų atmincziai! Szalin su terionais! Pasveikinti suvienyti kalnakasiai! Pasveikintas socializmas!

„Nutariame, jog mes atmonysime skerdikams darbininkų, eidami isz vieno ir nutrenkdami jų jungą; tą mes padarysime, atiduodami balsus mūsų paczių partijai — socializistiskai.

„Nutariame, jog kasmet szvėsime 10 rugsėjo dieną ir apvaikszeziiosime iszkilmingą atminimą Lattimer'ė, Pa.

„Szaukiame: į visus organizuotus darbininkus, idant rinktų aukas pastatymui paminklo Lattimer'o kankintiniams.

„Praszome prielankių kalnakasiam laikraszezių apgarsinti szituos mūsų nutarimus”.

Ir kaip darbininkas galėtų užmirszti Lattimer'ą? Nespėjo iszgaruoti kelių deszimtų žmonių kraują, pralietas szerifo Martin'o, nespėjo apželti kankintinių kapai, dar neiszdžiuvo naszlių ir naszlaiczių aszaros, — o szįdien matome Pennsylvanijoje antrą Lattimer'ą ant kiekvieno žingsnio. Kapitalistai užleido ant ramių gy-

ventojų valkatų gaujas, po vardu anglies policijos, kurie szaudo be priezasties straikierius, moteris ir kudikius; valkatoms į pagelbą gubernatorius atsiuntė 3000 kareivių, kuriems liepta szaudyti straikuojanczius „į galvą arba į krutinę, o ne į kojas”. Milicijos buriai vaikszeziuoja po vieszke lius, užpuldinėja ant praevių ir daro kratas, ar neras ginklų; radę pas ką, kisza į kalėjimą; tuotarpu szerifo pagelbininkai liuosai goglinėja, tartum palaida galvažudzių ruja, su visokiais ginklais, su juostomis, pilnomis kulky, tankiausiai girti, ir jieszko priekabių. Tokią globą turi darbininkai po „republikonų” valdžia.

Szerifas Martin szaudė į beginklius darbininkus už tai, kad jie ėjo kalbinti kitus savo brolius prisidėti prie straiko; szaudė į beganczius nuo jo szaudyklių žmones; ant vietos tapo tada užmuszta 19, o suzeista 50 žmonių; tą padėjo gyvastį penki lietuviai: Antanas Grikis isz Simno parap., Jonas Tarnavyczius isz Lasdijų parap., Pranas Keidelis isz Veisijų par., Jokubas Tamoziunas ir Rafolas Rakevyczius — abu isz Vilniaus gubernijos.

Ar kas nubaudė kaltininkus? Kapitalistų valdžia ir sudas iszteisino szerifą James Martin'ą su visais jo berniokais, o vyriausias dvasiszkas piemuo, Serantono vyskupas O'Harra, pavadino kankintinius „draugijos szaszais” ir džiaugėsi, kad liko jų mažiaus.... Szįdien Pennsylvanijos gubernatorius Stone ir vyriausias prokuratorius Elkin rupinasi, kad buvusį szerifą James Martin'ą padarytų kasyklių inspektorium Luzernės paviete....

Kada ateis rinkimų diena, atmink Lattimer; stovėdams prie votų dėžės, atmink, kad kapitalistai ir jų kandidatai

laiko tavę už padarą, už gyvulį, už spangą savo tarną; duodamas balsą, duok jį pats sav, tai yra duok darbininkų kandidatui—socialistui.

O niekad neužmirszk Lattimer!

Darbo istorija.

Dr. J. T. Želvienė.

(Žiur. 39 num.)

Keturiolikto szimtmečio pradzioje stengėsi užvesdinti Anglijoje priverstiną iszmokimą amatų, idant žmonėms būtų apsunkintas įgyjimas amatininko tiesų ir tokiu būdu būtų didesnis skaitlius žemdirbių, kurie už menkesnę algą dirbtų žemės darbą. Reikia atsiminti, kad po virsz minėto maro algos buvo žymiai pakilusios: vyriszko darbo ant 50 procentų, o moterų ant 100 procentų. Gal tas nutrenkimas algų būtų ir pasisekęs; vienog, darbininkai teip—pat ėmė tverti draugystes, sudėjo apscziai pinigų isz dalies apgynimui baudziauninkų ir užmokėjimui baudų. Tik tokiu būdu darbininkai galėjo prieszintis įstatymams ir iszkovoti augsztesnes algas. Galop į 20 metų po maro, darbininkų susivienijimas atsiekė tai, jog ukių darbo mokestys pakilo dvigubai. Tokiu tai būdu ekonomiszkas perversmas tapo iszlaimėtas.

Žinoma, ir dvarponiai nesnaudė: pirmiausiai norėjo atmesti pinigiszką apmokėjimą už samdą ukės, o atsiimti randas darbu, kaip seniaus kad buvo buvę; vienog, baudziauninkai suprato savo pajiegą, nes buvo jau iszmokę naudotis vienybe; jie vėl susivienijo ir laukė progos. Paslaptį tvirtai užlaikė. Ir netikėta audra iszsiveržė 10 birželio 1381 metų. Kartu sukilo ukiniškai ir baudziauninkai. Tulą laiką, rodėsi, valdžia pereis į jų rankas. Bet kada per iszdavystę valdanczioji luoma užmuszė maiszto vadovą Wat Tyler, uki-

ninkai ir baudziauninkai, suvilioti karaliaus pažadėjimais, grįžo namon. Vos spėjo karalius tvirtai sugriebti valdžią, jis tuojau atsिमokėjo maisztininkams: 1500 žmonių liepė pakarti.

Ukininkai tapo iszblaszkyti ir pergalėti; jų vadovai nusudyti, apkaltinti ir pakarti; vienog, pergalė vistik liko maisztininkų pusėje. Pati valdanczioji luoma matė isz buvusių atsitikimų, kad kova su liaudies galybe nebelengva. Tokiu būdu darbininkai iszlaimėjo visus reikalavimus ir tapo laisvais ant szimto su virszum metų; 15 ir pradzioje 16 szimtmezių buvo auksinė gadynė Anglijos darbininkams: algos brangios, gyvenimo reikmens pigus, darbo valandos neilgos. Vienog į szimtmetį vėl nupuo- lė į veik beviltį žemumo laipsnį; paskui vėl pakilo, pakol viduje 18 szimtmečio jau pasiekė apstesnį iszteklių gyvenimui, nors ne teip gausų, kaip 15 szimtmetyje. Paskui vėl ėmė pulti ir laike Napoleono karių darbininkai didžiausią skurdą kentė. Vėlesniuose, jau mūsų atminimo laikuose vėl pradėjo kilti, paplytus laisvai pramonei ir iszdirbystei, įvedus įstatus, aprubeziuojanczius tulas darbo dalis, ir daleidus tverti darbininkiszkas unijas.

Dar 1601 m. tapo iszrinkti tamtikri assesoriai, kurių užduotis buvo: uždėti ant darbininkų mokestis, pagaminti darbą sveikiems ir suszelpti senus ir pavargėlius; teip—gi prižiūrėti amatininkus. Miestų ir valsezių valdzios turėjo paskirti darbininko algą; skirdavo, suprantama, kuomažiausias, nes ir patys valdininkai naudodavosi svetimo triuso vaisiais. Toliaus 1662 m. užvedė įstatymą, uždraudziantį darbininkui lankyti isz vienos į kitą parapiją. Tas padarė jį tikru baudziauninku be žemės. Žmonės, dirbantieji pramonės szakose, teip—pat buvo pabruk-

ti po tų įstatymų sloga. Vienog, po 35 metų, naujas aktas pripažįsta neteisybę 1601 m. išduoto įstatymo, kuris padarė darbininką kaliniu žmogus, nors savo parapijoje būtų be darbo, neturėjo tiesos persikelti į kitą parapiją, kad būtų ir pertektinai darbo. Naujas įstatymas daleido zakristijonams išduoti daleidimus darbininkams persikelti iš vienos į kitą parapiją, jeigu parapijos perdėtiniai patvirtis, kad jie nereikalaus naujosios parapijos paszelpos. Tokiu būdu žmonės tapo draugijos baudžianninkais. Tas viskas dėjosi, kada patrijotai tauzyjo apie laisvę, apie suvaržymą monarchizmo ir kitus augstus klausimus.

(Toliaus bus.)

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Chicago, Ill. Pas mus darbai eina gerai, bet atsitaiko žmonės ir be darbo. Lietuviai tautiszkuose darbuose neturi kuo pasigirti, nors jų skaitlius czia labai didelis. Czia smilksta kelėtas teip vadinamų „tautiszku“ draugysezių (apie bažnytines nėra ką nebėti), bet jų darbų nedaug matyt. Peiktinas czia paprotys tankiai rengti balius, kurie nėra naudos, nėra pelno draugystėms neatgabena; ne vienas sąnarys palieka ant balių po kelėtą dolerių, o isz to eina pelnas tik aludarėms ir saliuonams.

Suprantamas daigtas, jog asz kalbu tik apie draugystes abelnai. Tarp lietuvių yra ir prakilnių, sumanių vyrų, gal ir prigulinczių į tas draugystes, kurie stengiasi ką gero padaryti.

Kituose dalykuose kalta yra stoka vadovų: teip, atsirastų czia apszčiai norinczių tobulintis teatraliszkuose perstatymuose ir lavintis dainavime, o nėra kam jų vesti. Stingant gerų vadovų, lietuvius isznau-doja žmonės, kuriems rupi

vien savo pelnas ar kitoki asabiszškai siekia.

Ana, lenkbernis J. parengė 31 rugpiuczio perstatymą po vardu: „Vaikai Izraeliaus arba Pardavimas Juozapo į Egiptą“. Apie netikusį atlikimą to veikalo buvo jau raszta 37 num. „Vienybės“ p. Mylinezio teatrus. Paminėsiu tik dar nuo savęs tiek, kad tasai lenkbernis „režisieris“, suėmęs vakaro pelną, isznyko su juo ir iksziol niekam atskaitos neparodė. Jis turėjo savo pagalbininkus prie baro, prie tikiety ir tt. — vis lenkelius „braciszkus“, su kuriais, matyt, buvo susimokinęs.

Fr. Eismanta.

Chicago, Ill. Tauta, kuri neturi gerų vadovų ką, galėtų praktiszškai iszaiszkinti darbininkų luomos reikalus, — to kia tauta negreit pakils isz le-targo.

Asz kiek esmi isztyręs, dalyke isztobulinimo nesumanios dar visuomenės pirmą vietą turi uzimti agitacija, nors ne kurie broliai kitaip mąsto.

Tokių mąstavimų gana atrasim tarp vargszų darbininkų, bet jų netruksta ir tarp mokintų. Reikia mums rasztų, reikia mums suprantanczių vyrų, kurie skleistų savo gerą supratimą į tarpą nesuprantanczių per agitaciją. O jei teip nebus, tai per nieką eina ir supratimas. Nekurie sako, kad pati gamta geresnį surėdymą suteiks žmonijai. Jeigu laukti gamtos, tai visai teip iszeitų, kaip kad izraelitai senovės laikuose laukė isz dangaus krintanczios mannos. Mes turim patys gerai suprasti, tai ir gamta suteiks mums tąsyk, kada mes iszsitobulisi-me iki augsztesnio supratimo. Chicago'je buvo bandyta suvesti darbininkus į kruvą ir iszaiszkinti jų padėjimą. Ant 21 rugsėjo buvo szauktas perplakatus abelnas lietuvių susirinkimas Szlapio salėje.

Buvo užmanymas — apsvarstyt darbininkų reikalus ir suszelpti Pensylvanijos kalnakasius, nors po deszimtį centų. Bet suejo vos penkios ypotos, kurios paaukavo po 10 centų — pasiuncziau juos W. B. Wilson, Indianapolis, Ind.

K. Rutkauskas.

Waterbury, Conn. Nėra nė vienos trumpos valandėlės, kad nebutų kas naujo atsitikę po dangiszku skliautu. Tarp daugelio visokių atsitikimų galima patėmyti ir lietuvius vis brudant ir kiek galima žengiant į naujesnius ir daug tobulesnius reikalus. Waterburio ir Union City lietuviai turėjo po akių aiszzkų paveikslą, laidojant velionį Grieszių ir dabar visi karsztai trokszta sav kapinyną nusipirkti. Tam dalykui ne kurie ketina szaukti vieszą susiriakimą, ant kurio nori apsvarstyti reikalą pirkimo lietuviszko kapinyno. Lietuviai kartą jau nusipirkę savo kapines, neduotų niekam savę perdaug niekinti ir isz savo numirusių brclių tyczio-tis. Iki sziol svetimtaucziai, tėmydami į lietuvius, samprotavo, kad jie be svetimųjų pagalbos nėra po smerezio negali apsieiti, todėl net su pagalba mūsų vadovo turėjo progą mus žeminti. Dabartiniam laike nerastum nė vieno lietuviu, kuris netroksztų įgyti lietuviszkas kapines, idant galėtų atsikratyti nuo tų, kurie lietuvius, kad primantų, „szaukszte vandens prigrirdytų“. Lietuviai sako: „mes nenorim daugiau guldyti savo brolius szalia tų, kurie mus niekino. Jug jie ir danguj neturės geros akies ant nelaimingų lietuvių ir neperstos sznairavę į mus“.

— Musų klebonas, perdaug neteisingai apszmeizęs velionį Grieszių, dabar bijosi lankyti į Union City, kad tarpais neparsiveztų isz tų kokio perszulo.

— Už perdaug didelį sėjimą netvarkos ir erziniimą visų lietuvių, vietiniai jauni lietuviszki muzikantai atsakė zokoninkui eit grajyt ant klebono užmanyto „fairų“, parengtų neva ant parapijos naudos.

— Kun. Saurusaitis labai yra rustingas ant tų, kurie neima „chance'ų“ ant alaus, kuriuos neszioja jo paleista lietuvaite. Girdi, tie visi bedieviai, kurie nenori imt chance'aus ant alaus, toki nematys dangaus karalystės (!).

† Rugsėjo 25 dieną myris iszveržė nuo tėvų vienatinį sunelį 12 metų Joną Kudirkutį. Tėvai dėjo viltį, jog turės daug naudos isz savo sunaus, todėl isz jaunų dienų nesigailejo nieko, kad tik suteikt vaikeliui apszvietimą. Apleisti savo mylimo sunelio, tėvai neiszpasakytai apraudojo savo jau nemažai pamokintą kudikį.

Bažnytinis.

New Britain, Conn. Lietuvių Brolių Citizens Club'as ant susirinkimo 7 rugsėjo nutarė paaukaut isz savo kasos ant straikuojanczių angliakasių \$10. Teipo-gi tapo iszrinkti pp. P. Lesevyczia ir M. Petruszkevyczia, kurie perėjo per lietuvius ir surinko \$34 ir 80 ct.; pinigai tapo nusiusti 16 szio mėnesio (czekis ant \$44 ir 80ct.) centraliszkam sekretoriui W. B. Wilsonui, Indianapolis, Ind.

Tiedu vyrai, rinkdami aukas ant pavargusių straiquierių, atrado ir prieszų, kurie netik nenorėjo duoti naszlės skatikėlio ir suszelpti savo brolius, badaujanczius ir kariaujanczius už kąsnį duonos, bėt dar visokiomis priekabėmis ir kolionėms žemino kolektorius. Bet mūsų iszrinktieji, pasiszventę gelbėti savo brolius, nepaisė ant nieko, tik vis toliausėjo ir prasžė nuo žmonių ant pavargėlių. Tegu bus garbė tiem dviem vyram už jų darbą, kuriuodu nepasigailejo

savo triuso ir vargo.

Teipogi isztariam szirdinga aczių visiems aukautojams ant pavargusių žmonių, kuriems pagelba yra labai reikalinga.

Raginu ir kitų miestų lietuvius imti paveisdą nuo New Britainiečių ir rinkti aukas ant naudos darbininkams, kurie, nenorėdami pasiduoti kapitalistų skriaudai, išėjo į didelį straiką, kad iškovotų saveresnį buvį ir kasnį duonos.

Taigi, broliai, atjausdami vargingą jų padėjimą ir atsimindami meilę artymo, szelpkim kaip galėdami, rinkdami aukas po visas apygardas, kur tik yra lietuvių. Nė vienas, broliai, neatsakykim paszelpos kiek kas gali, nes szitoj valnoj szalyje mes nė ariam, nė sėjam, bet kožnas isz rankų darbo gyvenam. Gal ir mums kada pareis toks pats laikas, kaip jiems sziądien: tada jie atsimis apie mus, kad mes juos gelbėjom. Tada jie mus gelbės savo aukomis, mums atlygindami. Sunkus, broliai, kariavimas su kapitalistais! Jei gu mes vienybės tarp savės neturėsime ir vienas kito neszelpsim, tai mes niekad gero nesulauksim ir savo buvio nepagerisime.

M. J. Czeponis.

Newark, N. J. Kaip isz nekurių miestų matyt, nuo draugyszių plaukia aukos Pensylvanijos straikieriams, kurie, kaipo didvyriai, kovoja priesz kapitalistus, o ant galo kėsosi kovot ir su badu.

Taigi nelaukim diena už dienos pabaigos straiko, bet pasiskubinkim suszelpiti pinigais, siųskime simpatijas ir pagelbą. Jau tada bus po laiko, kada darbininkai, netekę maisto ir pajiegos, bus priversti pasiduoti. Musų aukos ir atsiliepimai sutrumpis straiką: matydami kapitalistai plaukiant isz visų szalių aukas, turės nusilenkti darbininkams.

Musų mieste lenkiszka socialistų po vardu B. Limanovskio draugystė parengė balių dėl suszelpimo straikierių; isz baliaus buvo pelno 50 dol.

Taigi ir musų lietuviszkoms dr. nevertėtų atsilikti, kadangi szis straikas vienaip svarbus visiems darbininkams.

Rugsėjo 14 d. susitvėrė nauja paszelpos draugystė po vardu „Sunų Lietuvos“; ant syk prisiraszė 16 šanarių.

Istojimo mokestis — \$1,00 iki nekuriam laikui; paskui bus pakelta pagal metus.

Ateinantį susirinkimą laikys 9 d. spalnio vakare, pas poną Plikaitį, 517 Market str. Norintieji prisiraszti teiks isz pributi.

Draugystės virszininkai: M. Kairuksztis prezid., J. Vaičiuliunas vice-prez., M. Ambrozevyczia protok. sekret., Ant. Stanialis finan. sekret., J. Vosylius kasierius.

Sunus.

Berryburg, W. Va. Keletas jau metų, kaip Barbour County tapo panaikinti saliu nai; priezastis tam buvo, jog žmonės, nuo degtinės ir alaus apsvaigę, vieni kitiems gyvastį atimdavo. Kompanija arba kapitalistų ruja trumpam laike suvuodė, koku budu nuo vargszo darbininko iszvilioti centą: negana to, jog su sztoru užima pirmą vietą, tai nuo pavasario įtaisė namą, kuriame užlaiko alų ir degtinę.

Saliunu neįvardino, o apkriksztyjo kitu vardu „King Knob Club“; jame už pinigus neparduoda, tik už kompanijos tikietus; žinoma, kas centų neturi, tas nė tikiėtų, nė gėrymo negauna.

Dieną 14 rugsėjo, du nigeriai tuose „blaivystės“ namuose (minėtam klub-), nuo degtinės ir alaus apsvaigę, susivaidyjo ir viens kitam su peiliu gerklę perpiovė; papiautą jį nugabeno į gydinyzią, o piovikas dingo isz akių, kaip

ugnyj sudegė.

18 dieną rugsėjo per dieną gėrė tam klube 5 italai; atėjus laikui uždarymo „blaivystės namo“, tapo iszvaryti ir tie penki italai. Iszėję pradėjo musztynę; vienas isz jų buvo turėjęs su savim du revolveriu, o kiti tik po vieną. Trumpam laike darbas pasibaigė: tris liko ant vietos negyvi, o ketvirtam dvieiose vietose ranką sužeidė; žmogzudis paspėjo prasiszailinti, bet į antrą dieną tapo sugautas.

Matot, kokius turime blaivystės vaisius Berryburg, W. Va. Czia randasi lietuvių 22, kurie laike straikų atkeliavo uždariaudami; darbus turi kožnas, bet kiekvieno akys užmerkotos ant straikuojanczių ir kovojuanczių priesz kapitalistus brolių Pensylvanijoje. Kaip jie czia neblogai turi, tai mislyja, jog jų czia iszganymas. Negana to, kad paraginus nieko neduoda straikierių paszelpai, bet kiekvienas piktai atsako: „o velnias juos tē laiko! Kaip mes iszvažiavom, gali ir jie teip iszvažiuoti“. Toki žmonės gyvai mauja sav virvę ant kaklo. Kiekvienas priguli į uniją, bet užsimink jiems, jog reikėtų nuleisti nors mėnesinę mokestį į uniją, atkerta kaip kirviu: „kur tai girdėta, kad laike straikų į uniją mokėtų? Tik unija darbininkams moka“.

Nėra nė vieno, kuris prigulėtų į kokią-nors draugystę, arba į Sus. Liet A. Tą vieną uniją turėjo, gyvendami Pensylvanijoje ir tai atlikdavo kaip senovės baudžiavą, arba velykinę iszpažintį. Aiszkliai matyti tamsumo vaisiai: nėra tokio isz visų, kuris skaitytų kokį-nors laikrasztį arba pamokinanczias knygutes, isz ko galėtų pažinti, kas yra gera, o kas bloga. Vienog, klubo, „blaivystės“ namo, nė vienas neaplenkia.

J. Raszimas.

Vakar ir sziądien.

Kam akis užmerki teisybei, sakydamas: „kas buvo gerai mano tėvui, tėvo tėvui ir tėvui — bus ir man gerai: jie iszgyveno be skaitymo, be spratimo savo buvio, ir asz ir mano vaikai galime be to apsieiti“.

Pratrink akis! Szjudink smegenis! Iszbusk isz hypnotiszkos įtekmės! Pažvelk aplink savę. Ar nematai dideles atmainas? Ar nežinai, jog esame dvideszimtam amžyje, ir kad senos idejos ir metodos yra atmestos, užstojus naujoms?

Laikykis su progressu. Ar nematai, jog galingas doleris sziądien svieta valdo? Jo galė auga, o tu nė ranką nekeli priesz gudruolius, kurie reikalingą tavo užlaikymui duoną tav isz rankų iszplėszia. Ar tykliai lauksi, ik jie sutvers maszineriją, kuri padarys tavę ir tavo vaikus vergais ant visados? Ar dar nematai, kad negali iszgyventi, kaip tavo tėvas iszgyveno, kad viskas mainosi ir darbininko padėjimas mainosi?

Sziądien jau užstojo gadynė, kurioje priversti esame skirtis vieną isz dvejo: mokintis ir vienytis, arba isznykti nuo žemės pavirsziaus.

Nesakyk; „ką tai valios? bene asz sulauksiu ką gero isz to?“ Jei tu nesulauksi, tai tavo vaikai sulauks, arba tavo broliai darbininkai sulauks. Nors tu nieko medegiszka nepelnytum tuo, bet nieko neturėdamas, negalėtum nieko nė nustoti, o bent žinoti, jog svietas yra geresniu tavo gyvenimui čionai.

Visoki siekliai, darbai turi turėti pradzią. Dėlko tu su savo broliais negali buti pradzia šito gero darbo? Jei musų tėvai butų jį pradėję, mums nereikėtų pradėti, o galėtume ir sziądien jų darbo vaisius rinkti. *Am. Lietuwaitė.*

Draugo mirtis.

Tiez! Ką asz tykumoj' girdziu?!
Dejavimai, žodžiai pažįstamu balsu...
Auszra per langą liudnai žiurėjo
Ir saulė rytuose tekėt pradėjo.
Viduj tautietis gul', vos kvėpuodams,
Sutvertojui dyasia vėl atiduodams.
Szalia Jo stovi draugė verkdamas,
Mirties rasą nuo veido braukdamas....

* * *

Silpniau — silpniau... jau kvėpavims aptilo.
Lyg maldoj akys į dangų pakilo.
O, varge! mirtis jau kirtį savo nuleido,
Ir dvasia Jo mus svieta apleido:
Szaltinis meilės, gyvybės ir vilties isznyko....
Ir lyg myriui viskas aptyko.
Tik laikas nuo laiko girdėti buvo:
„Kodėl aszaros man liko, o viskas pražuvo?“
Am. Lietuvaitė.

Isz keliones.

I.

Traukiantis bedarbei prie kietųjų anglių rytinėje Pennsylvanijoje, pasirįžau keliauti vakarų link, ir ką užtėmyjau akvėsniū savo kelionėje, ketinu praneszti garbingiems „Vienybės“ skaitytojams.

Pirmiausiai, iszkeliavęs isz namų, sustojau Sunbury; tas miestelis yra isz dalies lietuviams žinomas, nes czia randasi Northumberland apskriczio teisdarystė, prie kurios ne vienas mūsų brolis yra pridėjęs apszčiai skatikų. Apart kitko, reikia nusistebėti, pamaczius didelį, aptvertą dvidešimts pėdų augszta, akmenine siena baudos namą — kalėjimą. Rodosi, jog szioji tvirtuma yra statyta ne žmonėms, bet neprotingiems sutvėrimams, keturkojams žvėrimis. Tiesa, nekartą žmonės tampa biauressni už žvėris, pastoja dideliais plėszikais, atvirais galvažudžiais, bet tokius tankiai teisinga bausmė nepasiekia; už tai tankiai buna apkaltinti žmonės dori, nieku neprasikaltę, nekartą vien jieszkant ką snio duonos; kenzia czia teipgi tamsybės aukos isz visokių despotų malonės. Szalimis

tos drūtvietsės stovi du maldnamiai—bažnyczios, — viena katalikų, o antra protestonų, — statytos 1869 m., septyniais metais pirmiaus negu kalėjimas. Kodėl szis nelaimingųjų namas tapo pastatytas tarpe dviejų maldnamių? — užklausia tulo praeinanczio svetimtauczio. — Kad tie nusidėjėliai susigraudintų ir pradėtų metavotis, — atsakė praeivis.

Keliaujant toliaus į vakarus, galima matyti dideli būriai darbininkų, dirbanczių prie vedimo geležinkelio: nuvargę, pajuodę, purvini — vieni skaldo akmenis, antri kasa žemę. Saulė kaitina į peczius, prakaitas varva laszais.... Man prisiminė Lietuvos miszkuose skrusdėlės, kurios nezszioja visokius szapus ir krauna į vieną kupetą; bet apszvarszcius viską nuodugnai, pasirodo, jog skrusdėlių gyvenimas yra daug laimingesnis: skrusdėlės, susineszę visokių szapų į kupetą, ir sulaukę žiemos, turi tę užvėją, o darbininkai szios laimės sulaukti negali. Pakelėje riogso sukaltos isz lentų budos, pritiestos sziaudų ir visokių skarmlų: tai vietos darbininkų atsilisio, kur po sunkaus dienos darbo pasilsį, o laike lietaus

arba vėtros turi priedangą vien per kiaurą vasaros laiką. Kiek moka tiems žmonėms už jų dienos darbą? — paklausia tulo isz trukio tarnų. — Dolerį ir dvidešimts penkis centus, — atsakė užklaustasis: žinoma, ant savo pragyvenimo. Ne didelis tai pelnas ir isz jo nieko nuo pragyvenimo neatlieka. Trukis, kuriame keliavau, buvo dailiai papuosztas; jame važiavo didesnė dalis turtinczių; tuli turėjo nusisamdę ypatingas vietas. Pamislyjau sav: jei kokis socijalistas („beprotis“, anot tulo tautiecziū) butų pasakęs, jog tą trukį pagamino ir pagrozino žmonės, panaszus minėtiems purviniems skurdžiams, tai, be abejonės, tulas butų mėginęs užginczyti, jei ne žodžiu, tai su kumszczios pagalba.

Vieta, kur asz mislyjau apszistoti, buvo Du Bois — miestelis gana szvarus, susidedantis isz 13,000 gyventojų, tarp kurių randasi lietuvių per 150 szeimynų ir tris kart tiek viestyčių. Lietuviai czia pradėjo apszigyventi priesz 14 metų, bet lietuvių vardo czia negirdėti ir po sziai dienai. Svetimtaucziai lietuvius vadina „polenderiais“ arba „slavais“. Tautieczių, dirbanczių apie pakėlimą lietuvių tautiszcai ir protiszcai, nėra. Yra sakoma, jog kur tik atsiranda lietuviszka bažnyczia, tę lietuviai visados yra pakilę augszcziaus tautiszkam supratime. Bet szitam atvėjyje toji nuomonė yra klaidi. Du Bois'ecziai turi lietuviszka bažnyczia, bet savo supratime yra toli atsilikę nuo kitų. Bažnytinė tvarka czia yra paprasta, tik su sziuo skirtumu: mėnesinė kolekta yra renkama bažnyczioje laike dievmaldystės; asz turėjau nusistebėti: kada prisiėjo kolekta, klebonas paliepė bažnyczios duris užrakinti. Kadangi parapijos tvarka panašzi į subyrėjusius ratus ir visas bažnytinis turtas priguli pa-

cziam klebonui, tai dalis lietuvių kreipiasi prie airių su visais tikėjimiszkais reikalais. Kiti-gi, negaudami dvasiszko pamokinimo ir neturėdami jokio doriszko užsiėmimo, užsiima vien girtuoklyste; lietuvių girtuoklystė szioje apielinkeje yra suleidus gilesnes szaknis, negu kitose vietose, lietuvių apgyventose. Tiesa, nėra lietuviszkų karcziamų, bet mūsų broliai girtuokliavimo kelius atranda. Girtybė ypacz didinasi po iszmokesczių, subatos vakarais ir nedėldieniais. Žinoma, tarp girtuokliaujančių vieszpatauja netvarka ir tamsybė. Ir nėra kam tų mūsų brolių ant szviesos kelio iszvesti. Czionyksztis lietuvių vadovas skaitymą rasztų keikia isz pamatų; idant jo žodžiai turėtų pasisekimą, įkalba lietuvių moterims, kad drausztų savo vyrus nuo skaitymo laikrasczių ir knygų. Lietuvių girtuokliavimo kunigėlis nepeikia ir net stato, kaip paveisda, italus. Per pamokslą 21 d. rugsėjo jis sakė: „lietuviai geria ir szoka neblogiaus už italus, bet kodėl jie nesielgia ir su kunigu, kaip tie italai? Užeik pas italus — jie visi duoda po musztinį, o lietuviai, pamatę kunigą, bėga per kalnus į miszka, palikę alų ir degtinę; o jeigu kurį užspėsi, tai duoda kunigui vien deszimtuką!“...

Tiek apie szios apielinkeš mūsų brolius ir jų vadovą. Tik dar primisju, jog szis vadovas turi net tris avinyczias, nes czia yra apszčiai lietuvių ir aplinkiniuose kaimeliuose: Big Soldier, Lykesville ir tt.; visi jie gyvena tik dėlto, kad gyvi. 14 d. rugsėjo Lykesville atsibuvo visuotinos pesztynės tarp lietuvių ir anglių: kuolai, lasdos ir kitoki įrankiai buvo darbe isz abiejų szalių; dvylika lietuvių tapo nugabenta į Jefferson apskriczio kalėjimą; kiti iszsineszdino isz szios apielinkeš. Suaresztuotų yra per

keturias-deszintis. Žinoma, czia daugel teks lietuviszkų pinigų amerikonzskiems provininkams. Priežastis musz tyinių kilo isz girtybės. Užtiesą, jei atsirastų szioje apie linkėj tautietis su szviesiu protu, kuris galėtų paplatinti tarp czionykszczių lietuvių blaivystę, tai atnesztų didelę naudą czia gyvenantiems broliams ir atliktų gerą darbą vardan tautos. *Keleivis.*

Laiszkas in redakcija.

Hazleton, Pa. 25 Rugs. 1902.

38 num. „Vienybės L.“ patilpo straipsnis isz Hazleton'o, buk asz per pamokslą sakęs žmonėms: „eikit in darbą, ba vis gi pragrajisit straiką“. Toliau vel buk minavojau „no žmonių neklausymo ponų ir kunigų kur ten Francijoi“.

Besaužiniszka melagystė buvusio Maniloje, kaip jis pats pasiraszo.

Ar gi jau asz bucziau ant tiek patrakęs, kad žmones gundycziau in darbą tokioj kovoj, kaip dabar yra, kur einasi ap link ateitį darbininko ne ant dienos, meto, ale desėtkų ir gal daugiau. Žinau per gerai, ką ir kožnas be viens žino, jeigu darbininkas uždirbs, visiems bus geriau, o milionierius savo produktą tik in bankas sukimsz. Apszmeži, ot ir viskas, ba supykai ant kunigo už ką nors, o visuomenė, gyvendama ne czia, gal ir pamislyt, kad teip buvo. O gal esi vienas isz tų, kad ne gavai pasiskolint pinigų. Asz skolinau isz pradžių ir pinigais, ale, matydamas, jog iszvažinėja žmonės, užsžadėjau duot navet savam artymiausiui ir vieszai pasakiau, kad tik maistą galėtų gaut. Ne be buk pereidamas svieto... Perėjai visą svietą jau gal, o tų gerųjų vis ne atradai.

Sakiau, ką gal visa parapija liudyt, kad szitam liuosam laike iszmoktut raszyt ir skai-

tyt no viens kito ir ne butumėt pirmutiniaiais nė in darbą, nė in stabdymą kitų nog darbo, atmindami Lattimerą, kur krito musiszkių pora desėtkų jau; tegul, sakiau, dabar angelskų nors kiek ir paterios. Ale ką? žinoma, tu to ne girdėjai, ba gal Maniloje buvai tada.

Kas link neklausimo ponų ir kunigų, tai niszmanėlio tik iszmislas: to nė laukinis ne sznekėtų, o civilizavotam sviete to jau seniai neapgailistaujama, jeigu nėra tam reikalo.

Kun. J. V. Kudyška.

Psykologija.

(Žiur. 39 num.)

Žaislės duoda kudikiui placzius rubežius praktiszkam iszmislumui, jų smagurys yra mėgdžiojime kitų, paties apsiyvilyme; jie žaidžia, esą gyvuliais, kareiviais, medincziais ir tt.; loszia, esą bažnyczioje, mokslainėje; pataiko neesancziomis kulkomis isz neesanczių szaudyklių parpuola, it paszauti. Kas, budams kudikiu, nedarė isz žemių pyragelius ir kitus daigtus? Tai vis veikia svajonės dirbtuvė. Tą patį patėmyjame sziteip: kudikis, girdėjęs kele tą apysakų, veikiaus iszmislys szviežias; szis fakultetas svarbią rolę atloszia mokinime kitų, iszmislume, moksle, lydint žinomą sulyg nežinomo. Mokintojai turi apsigyventi kudikio apskrityje (protiszškai), užimti jo vietą, idant suprastų, kokį protiszką peną paduoti kudikiui, idant papenėtų tinkamiausiai jo iszmintį kiekviename laipenyje iszsitobulinimo. Svajonė yra svarbus faktorius protiszkame darbe ir augime; ir juo daugiau svajonės paveikslų matys jaunystėje, tuo tvirtesnis ir gilesnis žinovas bus ateityje.

„Žiurėk į kudikį, iszėjusį su motina į sodą. Motina sėdi tykiai, užsimislyjus; menkai paiso ant praeivių ir tik

laiks nuo laiko dirstelia į kudikį. Kudikis užganėdintas vaiksztinėja, nuolat besikalbėdamas; lipa, bėga. Klausykis jo kalbos ir sek mislis, — surasi neužbaigtą romansą, iszsiplėtojančią jo mislyse. Svajonė su juo eina, kalba. Kiekvienas daigtelis: paukszcziociulbėsis, lapelio nukritimas vis įspudį ant jo padaro ir mislys plaukia vis naujos. Vyresnėji ypata gyvena atminties ir patyrimo rybuose: jaunoji kvėpuoja laisvą orą sutvertos svajonės“.

Idant aiszkliai suprasti pasi gėrėjimo ir malonumo daigtus, kurie lavina kudikių gabumą ir jausmus, reikia paskirti juos į du skyrius: 1) gamtos mokslai (botanika, zoologija ir kitai); ir 2) mokslai, kurie apėrėpia jausmus, veikines ir mislis paties žmogaus.

Ypatos dailaus sudėjimo, prakilnios szirdies ir tvirto proto vis yra buvusios karsztais gamtos mylėtojais. Vienog, tas gamtos mylėjimas nėra galimas be sutverianczios svajonės.

Galima numanyti, kad eilių, dramos, kelionės apraszymų arba gamtiszkių vaisdelių nesupras tie, kurie gamtos nepažįsta, kadangi negali jie peršimti paties raszėjo mislimis, nė jausmais. Vaikai, namieje laikomi, ypatingai miestuose, kur nepažįsta nė kvietkų, nė paukszczių, negali suprasti jų dailos; nesupras jie nė tėplionės, skulpturos ir kitų dailos veikalų. Tokių vaikų szirdyse nėra tų jausmų, kuriuos sužiedžia gamtos grožybės arba tobuliausi dailos veikalai: jų vietą užima jausmai ir mislys, kilanczios isz susiaurinto, susitraukusio svieto mažų, menkų gyvenimų ir murknos apielinkės.

Dar laimė, kad vaikai isz prigimimo jieszko gražumos. Ir reikia atminti, jog kudikiai suranda savo jieszkinyje tą grožę, kuri sutinka su tamtik-

rais jų idejalais (nors ir netobulais), pagimdytais sutveriancziosios jų svajonės.

Sumani ir gera mokintoja visada mokinių akyse iszveisdi patogi, nors jos veidas būtų visai nepatogus. Mokintiniai mato idejaliszką jos grožybę, kuri remiasi ant tamtikrų pamatų.

Patyrimai liudyja, kad didmena ypatų, kurios iki trylikos metų amžiaus nemokėjo skaityti, raszyti, nė skaitliuoti, gali vėliaus iszmokti užtektinai, idant savo reikalus galėtų atlikti. Isz antros pusės faktai liudyja, kad ypatos, sulaukusios trylikos metų, nepamylėjusios ir nesigėrėjusios gražiais ir maloniais daigtais, tik retkarcziais vėliaus atpildo tą stoką.

Dar bus.

Dr. J. T. Želviene.

Apleido

savo namus mano pati Rozalija Millerienė, 20 metų amžiaus, geltonplankė, žilsvų akių; ji iszvažiavo drauge su Juozu Debeikiu, juodų plankų, žilsvų akių, tamsiai-raudono veido, pailgos kuprotos nosies, mažų tamsių usų. Kas patėmytų kur juodu, meldžiu man praneszti.

Podraug praszau savo paczios grįžti namon, vardan mažų mūsų kudikių, likusių be motinos. Viskas bus atleista ir užmirszta. Meldžiu savo draugės praneszti apie buvimą vietą, tai asz palengvysiu jai sugrįžimą. J. Miller,

123 Wharton str.

Philadelphia, Pa.

TURTAS SALIUNINKAMS

Isz Havana ir Sumatra tabako, „mild“ ir „medium“, kvėpentį, puikiai rukosi. Pirkite nuo saviszkių. Ant pareikalavimo mes siunzciame į visus Amerikos miestus savo kasztais.

Adresas:

NAUJOKAS CIGAR CO.

334 E. 55-th st. New York, N. Y.

Budelio darbai.

Skaitytojai jau žino apie Charkovo gubernatorių Obolenskį, kurį už jo smarkybes Revoliucijoniszka socialistų partija (Rusijoje) apsudyjo ant smert. Kaip tas caro budelis elgiasi su žmonėmis, skaitytojas pamatys iš szito apsakymo.

Buvo tai dvare Aleksiejevka. Vieną dieną pasirodė tų 500 iszalkusių ir nuvargusių žmonių; vyrai ėjo pėsti, o vėžimuose sėdėjo moters su vaikais; tųpat buvo sukrauti tuzsti maiszai, kirviai ir szakės. Kaimiečiai, mirdami badu, atėjo jieszkoti duonos, nes isz niekur neturėjo paszelpos. Vyriausias dvaro užveisda klausė: ko jie nori? Žmonės atsakė: „dabar visoje Rusijoje vargdieniai, liepiant carui, atima nuo ponų turta ir dalina tarp savęs, dėlto jie praszytų atiduoti jiems raktus, o ant raip jie varu atimsią“. Užveisda ėmė gąsdinti žmones kazokais, bet anie vis spyrėsi, kad atiduotų raktus. Tuotarpu užveisda pasiuntė valdziai telefonu žinią į miestą; sznekų dar neužbaigus, ant kalvos pasirodė kazokai. Nekurie kaimiečiai puolėsi prie kazokų su dziaugsmu, kaipo prie savo brolių ir iszvaduotojų; kiti szoko į tvartus ir pradėjo vesti isz tų arklius ir galvijus. „Broliai“ — kazokai raiti szoko mindzioti skubinusius jų pasitikti kaimiečius; tarp žmonių pasidarė sumiszimas: jie pamatė, kad kazokai ne su broliškais norais atėjo; kaimiečiai pradėjo sklaidytis ir sprusti į visas puses. Bet buvo jau per vėlu: kazokai apsuko juos isz visų szalių ir suvarė visus į dvarą.

Toje valandoj pasirodė ir pats kunigaikstis Obolenskis. „Kepures szalin! suklaupt!“ — szukterėjo satrapas. „Jūs maisztininkai, jūs caro ir tėvynės nedraugai! O Rusijos nedraugams mes turime kulkas, durtuvus ir knutus! Jums teks knutai!“

Jurgis Durnelis.

Lenkiškai parašė *Brolis*, lietuviškai išvertė *V. K.*

(Tąsa.)

— Persidalinkite! — sušuko ir dukart mostelėjo ranka, lyg perkirsdamas minią į dalis. Suprato jį ir padarė tris kuopas.

— Merginos! neškite vandenį!

Išlindo iš minios ir, paėmę nuo vyrų viedrus, nubėgo.

— Jus — ant šaltyšiaus triobų, užliekite krintančias kibirkštis!

— Jus, — tarė, atsikreipęs į kitus: — susirinkite gyvulius ir varykite už kaimo!

— Kiti paskui manę! Sugriaukime Šileikos butą!

Visi brusgiai ėmėsi prie darbo, nes pajuto, kad nors ugnis didelė, žmogus gali su jaja kovoti. Dejavo ir blaškėsi tik tie, kurie jau pragaišinę buvo turtus. Jurgis pryšakyje viso pulko artinosi prie ugninių vilnių; tojepat valandoje umai liepsna užėmė šaltyšiaus klėties stogą. Bernukai nusiminė ir sustėjo. Jurgis sugrįžo, priėjo prie klėties, išstumė duris ir įsmuko į vidurį. Ką ne pasijudino, tai metė skrynias, šėpas, maišus su miltais, skrandas, au-deklą....

— Neškite už tvoros, ant varyklų!

Bernukai šoko prie darbo. Kol ugnis pragrauzė stogą, liko tik grudai aruoduose. Jurgis išėjo.

Tuoj pribėgo šaltyšius ir, vėpliodamas be susivedimo, bruko jam į ranką raktą.

— Nuo ko?

— Nuo klėties, — tarė, raukdamas veidą: — vos ne vos radau....

Jurgis sumurmėjo: „et“.... ir pastumė jį į šalį.

Dabar arčiausiai nuo ugnies stovėjo Vargelio butas: ant jo krito kibirkštys ir deganti šiaudai. Dukart jau stogas pradėjo degti, bet bernukai užliejo. Štai vėjas susuko smarkiaus, nutraukė nuo klėties šmotą liepsnos ir metė jį ant grinėos. Ugnies liežuvis lyžtelėjo vieną bernuką per veidą, vaikins sudejavo, kad net visi knystelėjo, ir nusirito žemyn — kiti pradėjo bėgti.

— Butas užsidegs! — suriko kas šalia Jurgio, be dvasios.

Dirstelėjo; pas tvorą stovėjo Alina ir drebančia ranka rodė į triobą, kuri tuoj turėjo užsidegti. Jurgis mostelėjo ranka ir pradėjo lipti kopėčiomis. Keliose vietose kibirkštys stengėsi įsigerti į įkaitusius šiaudus.

— Berneliai! — riktelėjo tokiu balsu, kad net bėgantieji kruptelėjo: — eikite šen, denkite stogą drabužiais ir liekite vandeniu!

Sugrįžo ir šnabzdėdami „Piktas“.... šoko

vėl prie darbo: nusivilkdami savo sermėgas, dengė jomis vietas, kur greičiausiai galėjo užsidegti, ir liejo vandeniu. Vienas bernukas sugriebė kelias naujas skrandas, išgelbėtas iš Šileikos klėties, idant jas užmestų ant stogo; bet Šileikienė, rėkdama ne savo balsu, iszkabino į vienintelį likusį jai turta.

— Šileikiene, leisk! — riktelėjo Jurgis, lyg pasiutęs.

Moteriškė sudrebėjo, riktelėjo „Piktas!“ ir paleido iš rankų savo turta.

Tuotarpu ant degančios klėties pylė vandenį sriovėmis. Veltui!... Rodėsi, trioba tapo ugninių žalčių lisdu: prie kiekvieno viedro vandens girdėt buvo pasituisis šnypstimas, raichiojosi nevydonų kamuoliai, o ilgi jų kaklai, išlįsdami iš lisdos, tiesėsi tai prie bernukų, tai prie buto. Karšti gyliai, vis labiaus pripuldami, laizė stogą — tuoj, tuoj liepsna ir tų plykstels.... Viena viltis — Jurgis ant buto; ne tas durnelis, bet stiprus, baisus Piktas, kuris jeigu butų paliepes bernukams lipti į ugnį, tai butų linde: visų akys buvo atkreiptos į stogą, visi žiurėjo į kiekvieną Jurgio pasikrutinimą — ar ištrivos. Prie kiekvieno smarkesnio ugnies pliskinimo buvo girdėt išgąsties riksmi. Kartais sudejavo kuris bernukas, kada kibirkštys nudegino veidą, kaip kuris nusirito žemyn; kelissyk rengėsi bėgti.... bet į juos žiurėjo pilkomis perveriančiomis akimis Piktas — turėjo trivoti. Bematanant degančios klėties stogas griuvo į vidurį. Iš liepsnos pakilo kibirkščių stulpas ir perneštas vėjo ant buto, apibėrė bernukus ugnies pušnimis. Suriko iš išgąsties ir skaudėjimo, šoko ant žemės. Sauja degančių šiaudų nupuolė ant Jurgio galvos, plaukai plykst ir užsidegė. Ant viso kiemo pakilo riksmas: „Jurgis dega!“ Iš visų balsų du sudejavo skaudžiausiai — Katriukos ir Alinos: viena sudrebėjo už brolių, antra... turbut, už butą. Jurgiui nebuvo kada apie tai mislyti; kaireja ranka užsidegė akis, tiesėja pabraukė per plaukus ir užgesino ugnį. Kada pakelė galvą ir nematė ant stogo jau nė vieno, riktelėjo, lyg stumbras:

— Vaikai!

Ir vėl ant svilaučių jau sermėgų ėmė pilti vandenį.

* * *

Klėtis, sugriauta, vis mažiaus ir mažiaus davė ugnies: ant degėsių ir šiaudų nuolat pylė vandenį. Šaltyšiaus butas ir kita kaimo dalis užsiliko: upė tapo užtvenkta.

Sujuodęs, visas suodinas, puslėtas, Jurgis nulipo nuo stogo ir, atsistojęs ant tvoros, sušuko: „mažiuliai!“ Tame balse jau nebuvo girdėti skambėjimų — rusčių, perveriančių: dabar atsiliepė pažįstamas vaikams jų „dėdė“. Iš visų

kampų pasirodė persigandusios gelsvos ir juosvos galvutės.

Kada jį vaikai apstojo, atskyrė tuos, kurie neteko turtų, ir atsigrežęs į susiedus, tarė:

— Priimkite, kas gali, padegėlius, o tuotarpu jų vaikus paimsiu pas save.

Ir apsuptas mažaisiais, nuėjo namon.

Katriuka liko pas degėsius, nes Alina užsikabino jai ant kaklo ir nenorėjo leisti.

Sugrįžęs namon, Jurgis išnešė iš kamaraiteš visus rakandas ir baldus į priemenę, paklojo ant žemės šiaudų, suguldė vaikus, kaip paršiukus, užklojo kuo pasitaikė — ir pats atsigulė pas slenkstį.

Ant rytojaus anksti prisikimšo po Jurgio valdžia pilna Piktų grinčia mažų padegėlių, kaip amaro. Grigienė kruptelėjo iš papykio; na, tegu jau du, trys, o čia vienuolika! Kas gal privalgydinti, ypač į pavasarį? Biauriausiai, tai kad nežinia, kaip ilgai sėdės ant sprando! Prapuldyt namus... o tai vis Jurgis!

Tuotarpu suodinas milžinas, visada teip nedrąsus, trusė po kampus ir visukuo, ką rado: duona, bulvėmis, garnio pyragais — penėjo svečius. Kada pavalgė, įleido visus į kamaraite ir sugrįžęs į grinčią, paklausė:

— O ar išvirsite vaikams kokios buizos?

Grigienė negalėjo ilgiaus iškęsti:

— Ką, ar tamista toks turtingas, kad maintintum pusę kaimo?!

Jurgis nieko neatsakė, atsikreipė į seserį ir tarė:

— Katriuka, eik virk buizą!

Bet, kada mergina ėmė puodą, Grigienė ištraukė jį iš rankų ir suriko:

— Nedrįsk!

— Kirmėle! — riktelėjo Jurgis, stovėdamas priešais marčią.

Dirstelėjo į jį, pabalo ir, atsitraukdama, sušnoko: „Jezau, Marija!“ Akys jo žibėjo kaktoje, kaip dvi angli, ir teip į ją žiūrėjo, kad jai išrodė geriaus skradžiais žemę nueiti. Grigas, išbalęs, rodos, kad jį kas aviziniaus miltais apibėrė, pašoko nuo suolo.

— Jurgi! — meldė: — negąsdink bobų! Susipyks ir susitaisyks, o vaikus pavalgys — ar tai jiems reikės mirti iš bado?....

Jurgis atsitraukė. Pasišaukė brolio vaikus ir tarė:

— Eikite į kamaraite ir bovykitės su vaikais; pašauks į grinčią — eikite sykiu; duos valgyti — valgykite sykiu; o nepaklausysite, išmesiu į užtvorį.

Vaikišciai paskubino į kamaraite.

* * *

Atitokę nuo išgasties, padegėliai pradėjo dairytis. Pasirodė, kad Vargelio sudegė kletis

ir daržinė; Smilgio ir Paukščio liko tik kluonai; Vileikos kluonas ir pirtis. Vienas Šileika liko ant gryo lauko. Niekiausiai, kad nė vienam neliko nė gorčiaus grūdų. Delto-gi sunkiai slinko pavasaris; vienog, su gerų žmonių pagelba atsigraibstė pamaži nuo sudegimo. Jurgis per visą vasarą nežinia kada miegojo, kada valgė. Ar traukti medžius, ar rėsti rentinį, ar sušaukti talką padegėliams — visur jis; teip priprato prie jo pagelbos, kad ne tik padegėliai, bet ir kiti susiedai — kad tik kur kas — bėgo pas jį rodos jieškoti. Ką pats pagelbėjo, tai dar nieko; mokėjo ir kitus patraukti: ne tik savo susiedus, bet ir iš aplinkinių kaimų. Vaikus laikė kamaraiteje beveik iki rudenii. Grigienė išpradžių vaikščiojo po grinčią, lyg tamsūs debesys, ir, negalėdama rasti teisybės pas susiedus, važinėjo su skundu pas vaitą; bet kad ir vaitas nenorėjo duoti rodos, o kunigas ant pamokslu teip gražiai pasakė apie tuos, ką priglaudė siratas — susitakė su savo valia ir laukė tik nekantriai rudens. Ant galo sulaukė: Vileika pirmiausiai atsiėmė savo dvi mergaiti, paskui savo vaikus Šileika, o paskiausiai Paukštis ir Smilgius. Kamaraite vėl sulaukė savo pirmojo stovio — Jurgis vėl pamaži pradėjo tylėti ir niuroti.

X.

Per Kalėdas Grigai išvažiavo į svečius, net į kitą parapiją; Katriuka nuėjo į gužynę pas šaltyšių, kuris per vasarą pasistatė jau kletį ir daržinę. Tik vienas Jurgis liko namieje. Gulėjo kamaroje su įstebilytom į lubas akim, lyg skaitydamas plyšius. Ruoštais permainė balaną ir vėl gulė. Štai sugirgždėjo durys: įbėgo Katriuka ir Alina.

— O kas tai, Jurgi, guli ir neini į gužynę? — sučiauskėjo šaltyšiutė.

— Et! ką tų bernas veiks tarp gaspadoraičių? — sumurmėjo.

— Ką šneki niekus, eik šen!

— Et!....

Merginos, lyg nežinodamos, ką čia daryt, pašnabzdėjo tarp savęs, o paskui Alina vėl atsiliepė:

— Jurgi, ar leistum Katriuką už Vileikščio? Nors jie nuvargę po ugnelės, bet vis geri namai, tai ne koks paskutinis.

— Dar jis neatsiuntė pūšlio.

— Ryt atsiųs.

— Iš kur žinote?

— Kad klausė Katriukos, ar eitų už jo. Mat, senis Vileika vis dausėjo; išpradžių norėjo pas Merkulius, o pavasaryje pasakė, kad pas jus važiuotų. Dabar po ugnelės senis tyli, lyg kelmas, o kaip Ignotas paklausė, tai jam atsakė: daryk, kaip nori.

(Toliaus bus).

Žmonės klupojo ant kelių vienplaukiai ir be žado klausė gubernatoriaus žodžių.

„Knutais juos!“ — riktelėjo budelis ir prasidėjo plakimas, laike kurio žmonės turėjo klupoti. Czaižė be mielaszirdytės; kazokų knutai permegsti dratu, o gale įpintas szvino bumbulas. Tvojo teip ilgai, kol Obolenskis neliepė paliauti. Po to Obolenskis paleido moteris su vaikais namon; o iš likusių vyrų iszrinko tuos, kuriuos parodė dvaro tarnautojai. Tiems Obolenskis liepė nusirėdyti iki marszkinų ir plakimas prasidėjo isz-naujo. Pliekė ir czavyjo dabar gulszcezius; isz nelaimingųjų kuno triszko kraujas. Prisilakęs per sotį „muzikų“ kraujo, kunigaikštis liepė nuplaktiesiems suklaupt ant kelių ir nė nepasijudinti, iki jis atleis: kas mėgintų atsitolinti, tą liepė nuszausti ant vietos.

Pats Obolenskis nuėjo pas dvaro užveisdą ant pusrycių ir lėbavo tų iki trijų valandų popiet. Kaimiečiai klupojo visą laiką vienplaukiai ir pusuogiai. Prisilėbavęs Obolenskis iszėjo ir iszrinko isz tų kankintinių visų-kalcziausius — vadovus ir kurstytojus. Tuos liepė plakti treciu syk ryksztėmis, pamirskintomis verdanceiam druskinam (suriam) vandenyje....

Prisisotinęs žmonių kancziomis, kunigaikštis Obolenskis liepė uždaryti visus suimtus kaimiečius į tvartus, isz kur juos vėliaus iszgabeno į artymiausius kalėjimus.

Dabar tuos žmones sudýja caro sudas; sudýja teip, kaip niekad nesudýdavo didziausių piktadėjų — tėvazudzių ir žmogžudzių: tie „kaltininkai“ stovi priesz sudą — nukankinti, sublogę, iszblyszkę, tartum szeszėliai, ir toki silpni, kad vos gali ant kojų pastovėti, o vienog, užpakalyj kiekvieno pastatyta po vieną ginkluotą kareivį. Sudas eina slapta, kad visuomenė nedaszizintų teisybės. Priziurėti sudą, kad baustų kuoasztriausiai, nuvažiavo pats justicijos ministras Muravjev, labai žemų palinkimų žmogus.

Susirinkimai.

Susiv. Liet. Amer. kuopų:

- 1) Brooklyn, N. Y., 73 Grand str., 5 spalio, 3 val. popiet.
- 2) Shenandoah, Pa., Schmidt svetainėje, 119 N. Main str., 5 spalio, 3 val. popiet.
- 3) Elizabeth, N. J., pobažnytinėje salėje, 6 spalio, vakare.

Tėv. Myl. Dr. kuopų:

- 1) Baltimore, Md., V. Nemuro salėje, 215 S. Sharp str., 4 spalio.

Susiv. Liet. Laisv. kuopų:

- 1) Brooklyn, N. Y., 93 Grand str., 12 spalio, 2 val. popiet.

Pajieszkėjimai.

Pajieszko: Petras Skripka — Jurgio Usdilos ir Onos Usdilitės iš kaimo Paliunų, Rudaminos vals., Kalvarijos pav.; gyvena Anglijoje. Adresas: Peter Skripka, 706 — 11-th ave. New York, N. Y.

Pajieszko: D. Puiszis — Dominiko Majausko iš kaimo Vajotų, Jurbarko par., Riešinių pav. Adresas: D. Puiszis Box 35. Springfield, Ill.

Reikalauju gero kriauciaus, kuris moka gerai keltis, bru slotus ir kotis pasiuti. Gerai darbininkui — gera užmokes tis. Praszau atsiskaityti kuono greičiausiai ant šio adre-o:

Jonas Burkieré.

Lockport, N. Y.

Reikalingas vargamistra ir mokintojas, kuris gerai gra jytų ant vargonų ir mokėtų vesti bažnytinį chorą. Tik toki, ką yra tamtyčia moki nesi to uzvado, gali gauti vietą. Artymesnes žinias suteiks

Kun. S. Sielecki,
prab. lenkiskos bažnyčios.
Glen Lyon, Pa., Luzerne Co.

Teatrą ir Koncertą

Rengia Simano Daukanto Teatraliszka ir Giedojimo Draug. Nedėlioje 5 Spalio, 1902, 6½ vakare, 93 Grand street Broklyn, N. Y., „Grand Palace Hall“. Įženga paprasta. Choro mokintojas *L. Ereminas*.

Programas:

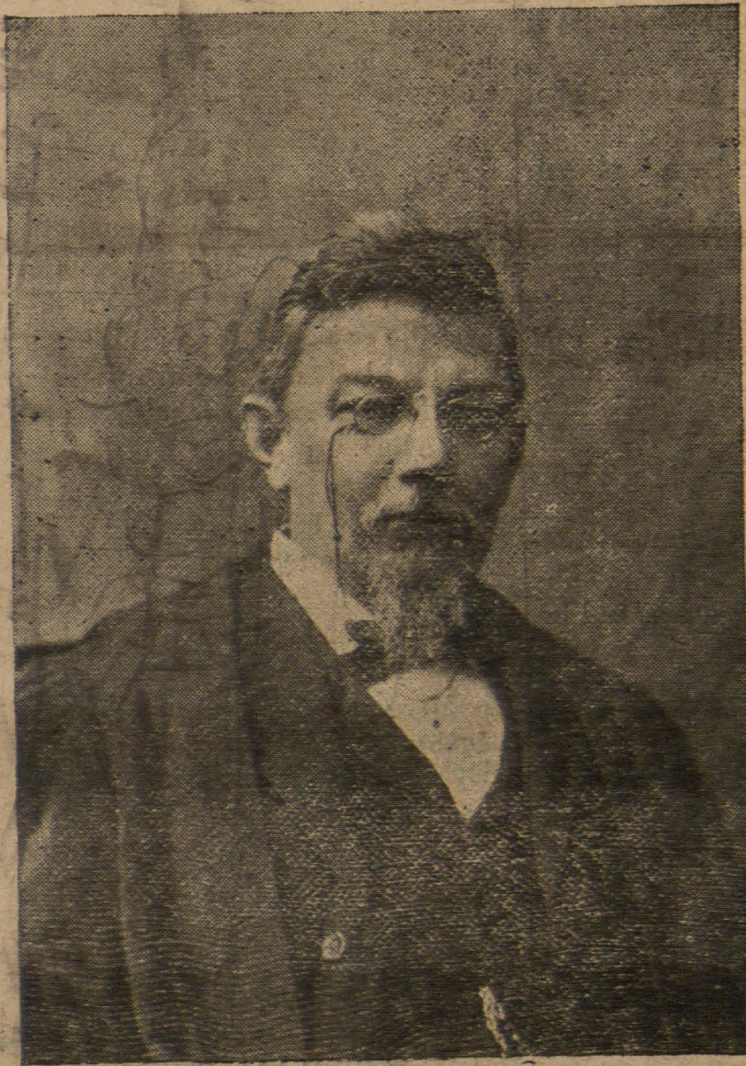
Teatras: „Juokų svaras“.

Koncertas:

1. Ouverture — — — — — Orchester.
2. Lai gyvuoja Lietuva — — — — — Karl Baumann.
S. D. maiszytas choras.
3. Under the Double Eagle — J. F. Wagner Excelsior Musical Quintet.
4. Girioj, Cigonų Choras išz operos „Preciosa“ C. M. v. Weber — S. D. maiszytas Choras.
5. Selection — Violin Solo by Hermann Derenthal accomp. by Miss Josie Reinart.
6. Berniuk's ir rozė — H. Werner Soprano Solo pana Zygmunda Žiczkauckiūtė.
7. Tėvyne mano Lietuva! F. Pocius.

Balius! Balius! Balius!

Meilingai užpraszo *Komitetas*.

Ant gubernatoriaus Samuel W. Pennypacker, iš Philadelphia, Pa. Ant luitenent gubernatoriaus William M. Brown iš Lawrence County, Pa. Sekretoriaus vidurinių reikalų Isaac B. Brawa iš Erie County, Pa.

CZIA VIENYBEJE TALPI-NAME HON. WILLIAM CONNELL LACKAWANNOS PAVIETO ANTRU KART ISZRENKAMO ANT CONGRESMAN—SEKANTIS YRA AP- RASZYMAS JO GYVENIMO.

Nėra kandidato kuris pra- szytu balso ukėsu Lakawannos Counto ateinancziuose rinki- muose, kuris butu nzsitarnaves daugiau uz Hon. William Connell. Mr. Connell repre- zentavo Lakawannos distriktą kongrese per 6 pereitus metus ir jis yra padares daugiaus del zmonių szio kanto, kaip kiti visi kongresmanai yra padare.

Hon. William Connell at- keliavo in anglių apielinke isz Kanados dar vaiku budams ir gavo uzsiemimą kaipo dreive- rys mainose Hazletone. Jojo tėvai buvo biedni ir jiems buvo reikalinga vaiko pagelba. Jis mokinosi vakarais ir rinko pi- nigus ir i trumpą laiką gavo vietą kaipo superintendentas.

Vėliaus jis nukeliavo i Scran- tone ir dirbo apie mainas tame mi ste. per keletą metų. Jis tada atidarė mainas savo loenas ir i trumpą laiką davė darbą del kelių szimtu vyrų ir vaiku.

Laimė pasiekė kad isz drei- veiro szian'en yra augsz- cziause stovintis ukė-as Scran- tone. Jis turi susirizimą su langeliu fabrikt Scrantone ir moka paskirtą algą, už ka ne- turėjo jokiu ergeliu su savo darb niukais.

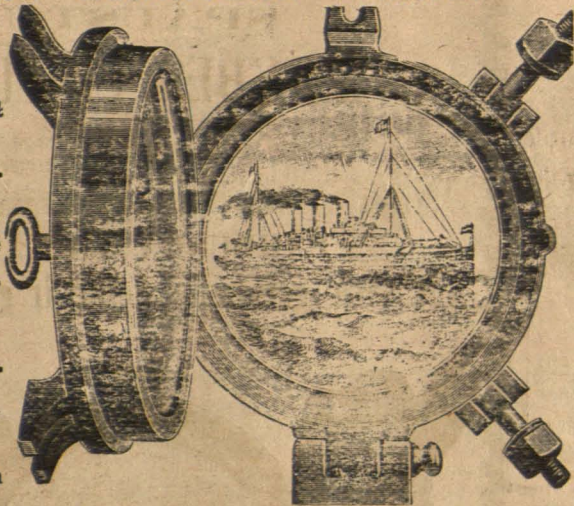
Congressman Connells buvo nuoszalei nuo republikonu partijos. Iki meto 1896 jis nereikalavo jokio affice. Tuose metuose vadovai tos partijos ir szimtai zmonių, kurie dirbo del jo fabrikuose, praszė jo, kad eitu ant kongreso ir jis apsieme. Jis tapo iszrinktas sudaugu mu balsu. Hon. William Connell yra tokis zmogus kurį nori prekikas darbininkai kad jis butu kongrese.

Jis dirbo mainose 20 metų ir zino sunkius darbus mainų, ir tiesas ku ios iszėjo ant jo gero. Jis yra geras citi- zen, ir draugas zmonių, ku- rie pelnosi liednai sav kasni duonos. Balsuoki uz William Connell ir turesi zmogų kurs užtars atsargei reikalus.

Sloveniszka--Lenkiszka Banka.

PARDUODA LAIVAKORTES
sz Ameriko į Europą
ant geriausių Laivų,
Hamburg, Rotterdam, Bremen, Antverpo, Havre, Liverpool, Neapol ir t. t.

Parduoda Tikietus visais gelžkeliais
į visus miestus visam sviete.

SIUNCZIA PINIGUS

į visas svieto dalis greitai ir už pigiausią prekę.

Perka, parduoda ir iszmaino visokius pinigų pagal dienos kursą.

Atlieka visokius reikalus senam kraszte.

GALIMA SUSISZNEKĖT LENKISZKAI.

Banka atidara nuo 8 ryto iki 9 vakare. Nedėdieniais nuo 9 iki 12 ryte.
100½ E. Main str. **Hurwitz's,** 50 Public Square,
PLYMOUTH, PA. Wilkes-Bare, Pa.

Star Drug Store.

Dooley and Co.

Mes laikome visokius daiktus kokie yra laikomi pirmos klasos aptiekoje. Vaistus, chemiszkus daiktus, kvepentį muilą, szukas (sponges) ir kitokius prie prausimo daiktus dideliame pasirinkime. Ypatingai sutaisome visokių daktarų receptus atsakancziausei.

kampas Main & Eno str.

PLYMOUTH, PA.

M. ROSENBAUM

Geriause dėl Lietuvių Agentura ant visos

Philadelphios.

Pardūdām LAIVAKORTES ir TIKIETUS GELŽKELIU į visas dalis svieto, ir ant visokių linijų. Turim susineszimus kiekvienoj' dalyje svieto ir siuncziam pinigų greitai ir pigai.

Susisznekam visokiose kalbose. Pinigų priimam bankon ir iszmainom. Visame dūdām prieteliszką rodą.

Mūsų Offisas 609 South Third str. **PHILADELPHIA, PA.**

Anyone sending a sketch and description may quickly ascertain our opinion free whether an invention is probably patentable. Communications strictly confidential. Handbook on Patents sent free. Oldest agency for securing patents. Patents taken through Munn & Co. receive special notice, without charge, in the

Scientific American.
A handsomely illustrated weekly. Largest circulation of any scientific journal. Terms, \$3 a year; four months, \$1. Sold by all newsdealers.
MUNN & Co. 361 Broadway, New York
Branch Office, 635 F St., Washington, D. C.

HOTELIS

K. Strzeleckio,
276 E. Main str. Plymouth, Pa.

Uzlaiko visokios degtinės, vyno, skanaus aluceio, puikiai kvepiančių Cigarų, ir reikale suteikia drangiszką rodą. Jeigu nori linksmai laiką praleist ir iszgist skambinant ant fortepijano puikias melodijas, tai tik izeik

pas **K. Strzelecki.**

Žmijecznik'as.

Jeigu nori, idant aplaikitumei vertę tavo pinigų ir palengvinimą ant: **Romatizmo,**

Skausma Galvos, Skausma strėnu, Skausmą kaulų, Skausmą sprando, Ir Traukulio

Tai nueikie in sztorą, pas savo tautietį ir pareika lauk **ZMIJEC NIKO** kuris yra padirbtas aptiekoje dėdės Groblevskio Plymouth'e, Pa. Palengvins tau koźname karte.

Jeigu sergi ant:

Vidurių, Kepenų, arba Kraujo.

Gerik **EGUTERRO** No 1. prigėbės koźname karte. Duodu paranką iszgydymo drugio, priepolio ir gripo.

JAIGU NORI GAUTIE TIKROS TRAJANKOS

Tai praszykle tosios ką Aptiekorius Groblevskis sudaro. Yra tai sudirbtas isz visokių angalų ir ezaknių isz devynerių dalykų sudėtos isz 27. (kaip tai sako syk po 27) ant svieto geresnės Trajankos nesiranda

Aptiekorius Dėdė Groblevskis jau dėl koźno žinomas, yra vienas geresniausių Aptiekorių tarp mūsų tantos czional Amerikoje. Teipogi yra dėl koźno žinoma, jog vienas geras aptiekorius žino ir zenklina daugiau kaip 10 daktarų, nežine pagalboj esuriznos žmonijos. Dėlto gi jeigu kada jus Dievas telktusi dsilipstėt kokia liga, tai tuojauc nusiduokite ant rodos pas jį.

Adresas:

ALBERT G. GROBLEWSKI
111 Main st. arba Box 1109
PLYMOUTH, PA.

Darbas

suvienytai dėl slobumo kuno ir viso Gyvumo speku.

Dėlto yra reikalingas sustipinimui muskulų ir pailginimo stiprumo darbe.

Severa's Stomach Bitters

Atlieka szita per sutrovėjimą maisito, sujautriaimą skilvio sulaikymą sukietėjimo vidurių, pastiprinimą nervų, czystijimą ir padauginimą kraujo. Nėra geresnės gyduolės nuo vidurių.

Preke 50c. ir 1.00 dol.

W. F. SEVERA.
MANUFACTURING PHARMACIST.
CEDAR RAPIDS, IOWA.

Severos gydūlės yra gaunamos pas **A. Groblevskį,** 111 Main str. Plymouth, Pa.

SERGANTIEMS

Gvarantuojame pilna iszgydyma.

Pasekmingiausiai gydau visokias pasleptas ir pavirszines ligas, kaip antai ligas szirdies, plauzių, inkstu, pilvo, galvos skaudėjimus, silpna atminti, dvasiszka nusilpima, lytiszkas silpnybes, szleivyuma, sutinima, veži, blykszle pas moteris, kraujavima ir tt., neivų ligas, podagra, reumatizma dustinima, paralyzių ir tt. Praszalinu gumba, gydau gimdyno ligas, visokius sutinimus etc. Nerviszkas ligas gydau su pagelba geriausių elektriszku prietaisų.

Lytiszku daliu ligas

iszgydau per **keleta dienų**, kraujo užnuodyjimus, odos ligas, semens begima, zaizdas gerklej ir burnoj, nosyj, akyse ir ausyse, netekima vyriskumo, lytzių nusilpėjima ir tt. gydau kuopasekmingiausiai ir **gvarantuojų Pilna iszgydyma. Cztoniszkos ligos yra mano specialiszku.** Gyvsidabrio nevartoju. Nuodugnus iszgzaminavimas ligonio ir jo iszgydymas—tai yra mano prideryste.

DR. LANDES

Szpitolinis specialistas.

134 E. 24-ta ul., kampas Lexington ave., **NEW YORK.**

Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vakare, Nedėlioms nuo 8 ryto iki 4 po pietu.

Negalinti asabiszškai atsilankyti, gali parasztyti laiszka; butinai reikalaujame paciento insitikejimo.

Szneku visokiose kalbose. Turiu praktika Lebanon Bellevue Post Graduate University Hospital. Direktorius Mediciniszko Instituto.

Daugiaus kaip 150 laiszku nuo iszgydytų žmonių gauta laike paskutinių dviejų mėnesių.

Nesiusk pinigų.

Daug žmonių serga ant poliucijos kuri pas rodo laike miego arba prienuiszlapinimo, ir jeigu isz tos nesigydytis, ji neapleis žmogų kankinusi. Žmonės turinti tą ligą kenčia nemigą, galvos skaudėjimą, pilvo užkietėjimą arba netrovėjimą, nerviszkumą, vidurių ir nugaros skaudėjimą ir apilpnėjimą lytiszku kuno dalių. Jeigu tokiuos atsit kimuose reikalauji pagalbos, nesiusk pinigų, bet raszyk pas mane įėdamas markę, o asz atsisiu tau apraszymą, iez kurio tikrai iszsigydysi. Adrisuok:

John Wasel.

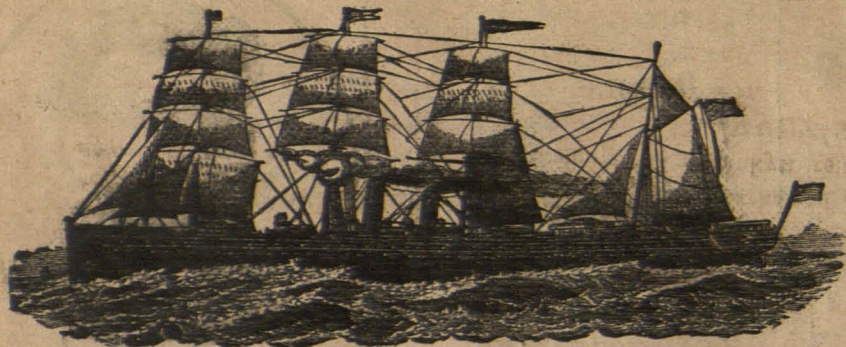
Box 657, Iron Mountain, V. Mich.

Lietuvių izeiga pas L. FREEDMANA

ant kampo Bainbridge ir S. 2nd str. Philadelphia, Pa.

Geriause izeiga dėl Lietuvių, isz viso miestų. Pr laikas visokius gerianus kaip to alų, arielką ir vyną, podraug laikau visokius užkanzius ant stalo per visą dieną. Pr etam ant aukezo turu gražų rufmą dėl sveczių per ką galima laiką linksmi ir spakainai praleisti. Teipgi kiekvienam duodu prieteliszką rodą. Mano namas yra puikiai papuoztas isz viso miesto todėl nepamirzkite izeiti!

Gerbtini Tautiečiai!

Turiu už garbę pranešti visiems lietuviams, jog apsiėmiau agentyste ant labaigerų linijų. Taigi parduodu Laivakortes ir siuncziu pinigus į visas dalis svieto. Užtikrinu jog su, nuo manęs pirktoms laivakortėms pervaziuosit didmarį per 8-9 dienas. Nusiuncziu pinigus į Lietuvą ir į kitus krasztus pasaulės, labai greitai.

Prie to apsaugoju naminius rakandus (furniture) nuo ugnies (fire-insurance). Turiu labai czystą ir puikią užeigą dėl svetelių, užlaikau vyną alų, degtinę ir kitokius gėrymus, kurie žinau patiks dėl lietuvių ir ne prabaszczius nepaniekytų. Su guodone Kazimieras Baltrukonis.

Adrisuokit sziteip: **CHAS V. BOLTH,**
693 North Rivers Side str. WATERBURY, CONN

PERSKAITĖS ATMINK!

KAZUNO TRAJANKA privalo rasti kiekvienoj lietuviszkoj szejmynoj dėl greito pareikalavimo laike ligos. **KAZUNO TRAJANKA** yra sudėta dabar popieriniam baksukije geltono kolerio ir pirkdami nuo sztorininkų visados reikalaukit Kazuno Trajankos. Jeigu negalit gaut pas savo sztorinika mano Trajankos, tai prisiusk money order ant 55 ct. o bus prisiusta per paczta į trumpa laika.

Kam sirgti Gumbu, skaudėjimu po krutine arba panaszioms ligoms, kada Kazuno Gumbo-Kura netik ka apmalszins liga, bet ir praszalins į trumpa laika. Kaszuoja \$1 00, si prisiuntimu per paczta \$1.25 ir bus greit prisiusta. *Gumbo-Kura* susideda isz dviejų preparatų bookutės vaistų ir tablets Gumbo-Kura No 1. tai yra labai geri vaistai moterims po palagu, nes skaudėjima greit apstabdo, su prisiuntimu per paczta kaszuoja tik 75 ct.

Luke's Rheumatic Cure.

Szitas preparatas yra isz bandytas ir daug žmonių yra iszsigydę isz ilgus sirgimo Reumatizmu. Užtikrinu, kad szitas preparatas praszalins Reumatizma vartojant per atsakintį laika, jeigu bus vartojama sykiu su *Expeller Linimentu* praszalins minėtas ligas. Prisiusk Money Order ant 1.50, o bus prisiusta į trumpa laika per paczta. Adresuok:

L. M. KAZUNAS, aptiiekorius.
107 S. Main str. SHENANDOAH, PA.

A D R E S A I

Susivienyjimo L. A. virsz.

Prez. — M. Valentinavyczia,
1917 N. Main str., Soranton, Pa.

Vice-prez. — J. Tareila,
677 N. Riverside, Waterbury, Conn.

Sekretorius — T. Astramskas,
1229 S. 2nd. st. Philadelphia, Pa.

Kasierius — T. Pauksztis,
123 N. Main str., Pittston, Pa.

J. Kazakevyczia,
1150 Wyoming Ave. Pittston, Pa.

Kasos globėjai { K. Unika,
943 S. 2nd. str. Philadelphia, Pa.

Uzveisdotoju knygyno—V. Daukszys,
1234 S. Hancock st. Philadelphia, Pa.

AGENTAS

assekuravojimo NAMŲ ir visokių DAIGTŲ už ugnies

GEO. GWILLIAM, agentas.

Main str. Plymouth, Pa.

Lietuviu užeiga, pas S. Arbaczaucką,

1351 S. 2 str., Philadelphia, Pa.

Geriausia lietuviams užeiga isz viso miesto. Prilalkau visokius gėrymus, kaip tai: Alų, Arielką ir Vyną. Pedraugel laikau užkandzius ant stalo per visą dieną. Telpgi parduodu laivakortes ant geriausių laivų ir už pigiausia prekę. Siuncziu pinigus į visas dalis svieto. Lietuviai, atkelivę isz kitų miestų, ras pas mane szirdingą primimą.

Lietuviu užeiga.

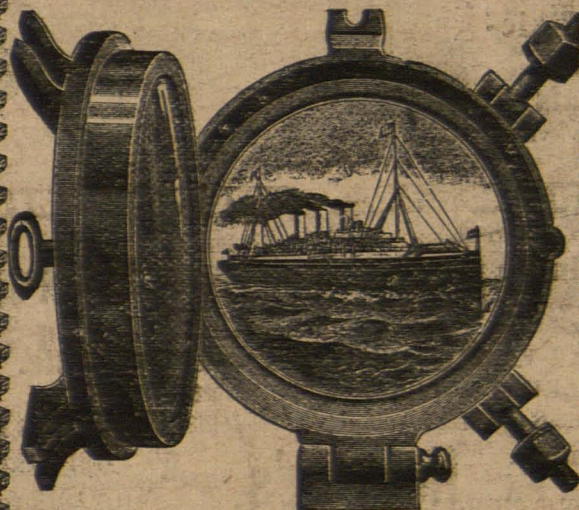
Geriause užeiga dėl lietuvių isz viso miesto. Prilalkau visokius gėrymus, kaip tai: Alų, Arielką, Likiera, Vyną ir visokius Cigarus pir. mos klesos, taipgi siuncziu pinigus į visas dalis svieto. Pardūdu Laiva. kortes ant visų linijų. Apart to dū. du kiekvienam prieteliszka rodą.

Nepamirszkite atsilankyti reikale. **Petras Lipavyczia.**
LUZERNE, LUZ. Co. PA.

SPAUSTUVE „VIENYBES LIETUVNINKU“

Spausdinasi visokios knygos, konstitucijos draugystėms, apgarsinimai, tikietai, bilos, gromatos ir kiti visoki darbai. Darbas atliekamas yra greitai ir pigiai

PARDUODA LAIVAKORTES
Ant visu geriausių keliu ir greicziausių laivu.

Siunczia pinigus

į visas dalis svieto greitis ir pigi. Norinti kad pinigai siuncziami į tėvyne neprazutų ir kuo greicziausiai nueity, tegul kreipiasi po sziuom antraszu:

J. J. Pauksztis & Co.,

224 East Main str. PLYMOUTH, PA.

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuve tapo Apdowano'a

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Parodos už rupestringa, teisinga ir artistiszka iszdarbima.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreikszi guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu visus augszcziaus paminetus dalgtus **Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei**, nes per 30 metų užsiimdama iszdarbimais igijau geriause praktiką ir dėl to galiu wiską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone **W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.**

